

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (Nye rammer for Energinets selskabsstruktur, gebyrfinansiering af overflyttede tilsynsopgaver fra Energinet til Energistyrelsen og supplerende regler til forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden m.v.)¹

§ 1

I lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 997 af 27. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 3, affattes således:

»Energinet kan efter godkendelse fra energi-, forsynings- og klimaministeren oprette helejede datterselskaber. Energinet kan herudover eje ejerandele i andre selskaber med begrænset ansvar samt indgå samarbejdsaftaler og lignende i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed.«

2. I § 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 6. Driftsprægede opgaver, som er omfattet af stk. 2, kan varetages i datterselskaber. Myndighedslignende opgaver og fastlæggelse af de overordnede retningslinjer for den samlede virksomhed kan ikke varetages i datterselskaber.«

3. I § 5, stk. 2, indsættes efter »Energinet«: »og godkender ændringer heraf«.

4. I § 5 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren godkender vedtægter for Energinets helejede datterselskaber og ændringer heraf.

Stk. 4. Energinets bestyrelse fastsætter en koncerninstruks, som nærmere fastlægger beslutningsbeføjelserne mellem Energinet og Energinets helejede datterselskaber. Koncerninstruksen skal godkendes af energi-, forsynings- og klimaministeren.

Stk. 5. Energinets bestyrelse skal orientere energi-, forsynings- og klimaministeren om væsentlige forhold vedrørende Energinets virksomhed.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 6.

5. § 6, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Medarbejderne i Energinet og Energinets helejede datterselskaber vælger 3 medarbejderrepræsentanter til bestyrelsen efter reglerne herom i selskabsloven.«

6. Efter § 6 indsættes:

»§ 6 a. Energinets helejede datterselskaber ledes af en bestyrelse.

Stk. 2. Direktionen i Energinet, jf. § 7, skal have flertal i bestyrelserne i Energinets helejede datterselskaber, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan beslutte, at kravet til sammensætning af bestyrelsen i et af Energinets helejede datterselskaber, jf. stk. 2, kan fraviges helt eller delvist.«

7. I § 7, stk. 1, indsættes efter »ledelse«: »af Energinet«.

8. Efter § 7 indsættes i *kapitel 4*:

»§ 7 a. Den daglige ledelse af Energinets helejede datterselskaber varetages af en direktion, der ansættes af datterselskabets bestyrelse.«

§ 2

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009 af 27. juni 2018, som ændret ved § x lov nr. xx af xxx 2018, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, EU-Tidende 2012, nr. L 315, side 1, som ændret ved Rådets direktiv 2013/12/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 141, side 28, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, EU-Tidende 2010, nr. L 20, side 7, som ændret ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 55, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 140, side 16, som ændret ved Rådets direktiv 2013/18/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 230 og ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/1513/EU af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, EU-Tidende 2015, nr. L 239, side 1, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet, EU-

Tidende 2008, nr. L 328, side 28, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/89/EF af 18. januar 2006 om foranstaltninger til fremme af elforsyningsikkerhed og infrastrukturinvesteringer, EU-Tidende 2006, nr. L 33, side 22, og dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193.«

2. I § 51 b, stk. 2, 1. pkt., ændres »4,5 mio. kr.« til: »4,68 mio. kr.«.

3. Efter § 51 c indsættes:

»§ 51 d. Virksomheder med elproduktionsbevilling efter § 10, stk. 1, netvirksomheder samt virksomheder, der yder balancering af elsystemet, betaler halvårligt et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostninger til tilsyn med virksomhederne efter regler udstedt i medfør af § 85 b, stk. 4, og § 85 c, stk. 6.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om størrelsen af beløb efter stk. 1. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af beløb efter stk. 1.«

§ 3

I lov om naturgasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1127 af 5. september 2018, som ændret ved § 2, i lov nr.466 af 18. maj 2011 og x lov nr. xx af xxx 2018, foretages følgende ændring:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94 og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 140, side 16, som ændret ved Rådets direktiv 2013/18/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 230, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/1513/EU af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvalitet af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, EU-tidende 205, nr. L239, side 1.«

2. I § 1, stk. 1, 1. pkt., ændres »og forbrugerbeskyttelse« til: », forbrugerbeskyttelse og opfyldelse af EU-retlige forpligtelser vedrørende forsyningsikkerheden i EU«.

3. Efter § 23 og inden Kapitel 4 indsættes:

»Gasforsyningskriser

§ 23 a. Med henblik på håndtering af gasforsyningskriser inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsynings sikkerheden kan energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætte regler på især følgende områder:

- 1) Fastsættelse og inddeling af beskyttede kundegrupper.
- 2) Krav til selskabers udarbejdelse, opbevaring og videresendelse af oplysninger om kundegrupperes beskyttelse og gasforbrug.
- 3) Udstedelse af forbud til ikkebeskyttede kundegrupper mod forbrug af gas eller fjernvarme.
- 4) Etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskriser.«

4. I 30 a, stk. 2, indsættes efter » § 30, stk. 1«: », jf. dog § 30 c«.

5. I § 30 a, stk. 3, 1. pkt., ændres »0,7 mio. kr.« til: »0,82 mio. kr.«.

6. I 30 b, indsættes efter »distributionsvirksomhed«: », jf. dog § 30 c«.

7. Efter § 30 b indsættes:

»§ 30 c. Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, der driver distributions- eller lagervirksomhed, og selskaber, der driver distributionsvirksomhed efter bevilling, betaler halvårligt et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostninger til tilsyn med selskaberne efter regler udstedt i medfør af § 15 a, stk. 4, og § 15 b, stk. 6.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter størrelsen af beløb efter stk. 1. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af beløb efter stk. 1.«

8. Efter kapitel 8 indsættes:

»Kapitel 8 a

Digitalisering

§ 44 b. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation om forhold, som er omfattet af denne lov, af bestemmelser fastsat i henhold til loven eller EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal ske digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om anvendelsen af et bestemt digitalt system og om fritagelse for obligatorisk anvendelse for visse grupper af personer og virksomheder.

stk. 2. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden.«

9. I § 49, stk. 1, nr. 1, ændres »og« til: »eller«.

10. I § 49, *stk. 2*, ændres »bestemmelserne« til: »bestemmelser«, og efter »for adgang til naturgastransmissionsnettet« indsættes: »eller i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden«.

11. I § 49, indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

§ 4

stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2019, jf. dog *stk. 2*.

stk. 2. Lovens § 1, nr. 5, træder i kraft den 1. juni 2019.

Bemærkninger til lovforslaget

Indholdsfortegnelse.

1. Indledning.

2. Baggrund og hovedlinjer i lovforberedelsen.

2.1. Nye rammer for Energinets selskabsstruktur

2.2. Gebyrfinansiering af overflyttede tilsynsopgaver fra Energinet til Energistyrelsen og gebyrfinansiering af Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskab

2.3. Supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden

2.4. Pligtmæssig digital kommunikation

3. Lovforslagets hovedpunkter.

3.1. Nye rammer for Energinets selskabsstruktur

3.1.1. Gældende ret

3.1.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.2. Gebyrfinansiering af overflyttede tilsynsopgaver fra Energinet til Energistyrelsen og gebyrfinansiering af Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskab

3.2.1. Gældende ret

3.1.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.3. Supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden

3.3.1. Gældende ret

3.3.2. Gasforsyningsikkerhedsforordningen

3.3.3. Energi-, Forsynings-, og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.4. Præcisering af sanktionsbestemmelser i lov om naturgasforsyning

3.4.1. Gældende ret

3.4.2 Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.5 Pligtmæssig digital kommunikation

3.5.1. Gældende ret

3.5.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema.

Indledning

Energinet blev stiftet i 2005 som en selvstændig offentlig virksomhed til varetagelse af drift og udvikling af den overordnede infrastruktur på el- og gasområdet samt sikring af forsyningssikkerheden. Energinet har hidtil været opbygget som en enhedsorganisation med en placering af størstedelen af selskabets aktiviteter i moderselskabet. Energinets virksomhed er sidenhen vokset betydeligt som følge af politiske beslutninger, og selskabet varetager i dag en række forskelligartede aktiviteter, hvilket har medført et behov for at mindske og fokusere selskabets opgavevaretagelse. Som følge heraf blev administrationen af støtteordninger til vedvarende energi overflyttet til Energistyrelsen den 1. januar 2018, ligesom Energinets tilsynsopgaver med det almene beredskab og it-beredskabet i el- og naturgassektoren forventes overflyttet til Energistyrelsen den 1. juli 2019. Disse aktiviteter har karakter af myndighedsopgaver, der ikke udgør en del af selskabets kerneaktiviteter, som er transmissions- og systemoperatørvirksomhed på el- og gasområdet. Samtidig viste enhedsorganiseringen sig uegnet til at håndtere udviklingen af Energinets opgaveportefølje, hvorfor der den 1. maj 2018 blev gennemført en omorganisering af Energinets virksomhed, hvor en række aktiviteter er blevet udskilt i datterselskaber, ligesom der er blevet oprettet en central myndighedsenhed i moderselskabet.

Formålet med overflytningen af opgaverne og omorganiseringen er at styrke Energinets fokusering på selskabets kerneaktiviteter. Som følge af Energinets omorganisering og udskillelse af beredskabsmæssige opgaver fra selskabet til Energistyrelsen er der behov for, at lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning tilpasses selskabets nye organisering og opgavevaretagelse. Der er samtidig behov for at lave supplerende regler til og gennemføre en ny forordning om gasforsyningssikkerhed samt at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation i lov om naturgasforsyning.

Med lovforslaget foreslås en ændring af lov om Energinet med henblik på at sætte klare rammer for Energinets organisering af selskabets aktiviteter. Omorganiseringen af Energinet er foretaget på baggrund af grundige overvejelser om, hvilken selskabsstruktur der mest hensigtsmæssigt tilgodeser relevante retlige forhold og hensyn. Med den foreslåede ændring afspejles den valgte organisering af selskabet i lov om Energinet samtidig med, at ministeren som ejer sikres det retlige grundlag for tilstrækkelig offentlig styring af og kontrol med selskabets aktiviteter.

Det foreslås samtidig ved ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning at indføre en gebyrfinansiering af tilsynet med det almene beredskab og it-beredskabet hos el- og naturgasvirksomhederne. Med lovforslaget foreslås det endvidere med henblik på at sikre ensartethed i finansieringen af Energistyrelsens beredskabstilsyn, at tilsynet med det almene beredskab hos Energinet gebyrfinansieres, ligesom det er tilfældet for tilsynet med it-beredskabsarbejdet.

Med lovforslaget sikres der endvidere hjemmel i lov om naturgasforsyning til at fastsætte supplerende regler, så Danmark kan opfylde de krav, der stilles til medlemsstaterne i en

gasforsyningskrise som følge af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010 (herefter gasforsyningssikkerhedsforordningen). Endvidere foreslås der i lov om naturgasforsyning indført en række mindre præciseringer af lovens straffebestemmelser samt nye bestemmelser om digital sagsbehandling, herunder digital selvbetjening med henblik på at udmønte Aftale om digitaliseringsklar lovgivning, som blev indgået i januar 2018 af Folketingets partier.

Baggrund og hovedlinjer i lovforberedelsen.

2.1. Nye rammer for Energinets selskabsstruktur

Energinet har siden sin oprettelse som selvstændig offentlig virksomhed i 2005 gennemgået en udvikling fra primært at varetage transmissionssystemoperatøropgaver på el- og naturgasområdet til at have en langt bredere opgaveportefølje som følge af politiske beslutninger og varetager i dag opgaver på områder som gasdistribution og gaslagervirksomhed. Der er siden 2005 desuden sket en forøgelse af anlægsaktiviteterne, herunder med udbygning af gastransmissionsnettet og nye udlandsforbindelser, opkøb af regionale eltransmissionsnet og tilslutning af havvindmølleparker. Transmissionssystemoperatørrollen er fortsat kerneforretningen i Energinet, og opgaveporteføljen omfatter først og fremmest opgaver vedrørende el og gas i Danmark som transmissionssystemoperatør i form af netplanlægning, netetablering, markedsfacilitering, overvågning, drift og balancering, systemydelseskøb og beredskab. Energinet varetager i den forbindelse en række myndighedsopgaver som eksempelvis regeludstedelse og afgørelsesvirksomhed.

Udviklingen af Energinets opgaveportefølje har medført et behov for at sikre et øget fokus på uafhængig og selvstændig drift af de forskellige forretningsområder med fokus på det enkelte forretningsområdes logik og regulatoriske ramme. På den baggrund blev der derfor 1. maj 2018 foretaget en omorganisering, hvor transmissionssystemoperatøropgaver inden for el- og gasområdet blev flyttet ned i tre nye datterselskaber med henblik på at tilgodese disse forretningsområders særlige behov samtidig med at styrke styringstransparens, habilitet og omkostningseffektivitet i Energinet. Myndighedslignende opgaver samt de overordnede koncernmæssige opgaver såsom fastlæggelsen af de overordnede retningslinjer, koncernledelse, strategi og kommunikation varetages i moderselskabet, mens de enkelte datterselskaber er selvstændigt ansvarlige for eget forretningsområde under hensyntagen til Energinets overordnede koncernmål.

Omorganiseringen af Energinet er foretaget på baggrund af grundige overvejelser om, hvilken selskabsstruktur der mest hensigtsmæssigt tilgodeser relevante retlige forhold og hensyn såsom statsstøtte, økonomisk saglig forvaltning og offentlig kontrol med infrastruktur på el- og gasområdet. Med den foreslåede ændring afspejles den valgte organisering af selskabet i lov om Energinet i relation til lovens bestemmelser om koncernens opgavevaretagelse i datterselskaber, ministerens beføjelser i forhold til selskabet og om selskabets ledelse.

2.2. Gebyrfinansiering af overflyttede tilsynsopgaver fra Energinet til Energistyrelsen og gebyrfinansiering af Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskab

I forbindelse med folketingsbehandling af lov nr. 1755 af 27. december 2016 om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning, der bl.a. vedrørte regulering af it-beredskab i el- og naturgassektorerne, oplyste energi-, forsynings- og klimaministeren over for Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget, at ministeren senest med udgangen af 2018 ville gennemføre en evaluering af placeringen af tilsynet med el- og naturgasvirksomhedernes it-beredskab. Den færdige evaluering, hvori det blev anbefalet, at tilsynsopgaver med det almene beredskab og tilsynet med it-beredskabet flyttes fra Energinet til Energistyrelsen, blev oversendt til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget den 13. september 2018. Evalueringen konkluderede, at Energistyrelsen siden 2016 har fået opbygget et fagligt miljø, der kan understøtte varetagelsen af opgaven med at føre tilsyn med el- og naturgasvirksomhedernes it-beredskab. Ministeren har på baggrund af evalueringen besluttet at overføre tilsynet med el- og naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab fra Energinet til Energistyrelsen med virkning fra den 1. juli 2019, under forudsætningen af at dette lovforslag vedtages.

Formålet med at flytte tilsynet med det almene beredskab og it-beredskabet fra Energinet til Energistyrelsen er, at det derved undgås, at Energinet har en dobbeltrolle som koordinerende funktion i beredskabet på den ene side og tilsynsførende myndighed over for el- og naturgasvirksomhederne på den anden side. Ved at flytte myndighedstilsynet til Energistyrelsen, fjernes en hindring for Energinets mulighed for at samarbejde med virksomhederne, særligt i forbindelse med evaluering af hændelser og forebyggelse og forberedelse af evt. fremtidige hændelser. Placeringen af tilsynsforpligtelsen hos Energinet i 2004 skyldes, at lovgiver dengang fandt, at Energinet modsat Energistyrelsen havde den faglige viden til at varetage tilsynet med virksomhedernes beredskab. Denne tankegang blev sidenhen videreført, da man indførte krav om it-beredskab for el- og naturgassektorerne. Samtidig påpegedes, at der ville være synergi mellem tilsyn med det almene beredskab og it-beredskabet.

2.3. Supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden (herefter benævnt gasforsyningssikkerhedsforordningen) trådte i kraft den 1. november 2017. Den afløste Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 994/2010 af 20. oktober 2010 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerhed (herefter benævnt forordning 994/2010).

Formålet med gasforsyningssikkerhedsforordningen er at sikre, at der træffes alle de nødvendige foranstaltninger til at opretholde en uafbrudt gasforsyning i hele Unionen, navnlig til beskyttede kunder i forbindelse med vanskelige klimaforhold eller i tilfælde af afbrydelser i gasforsyningen. Det er et grundlæggende krav i forordningen, at dette så vidt muligt sker ved at træffe markedsbaserede, frivillige foranstaltninger og på en sådan måde, at konkurrencen på

gasmarkedene ikke forvrides. Gasforsyningssikkerhedsforordningens formål er således at regulere gasforsyningen for at beskytte sårbare kunder i helt ekstraordinære situationer, hvor gasforsyningen er i fare. Det forventes, at sådanne situationer vil være enkeltstående og sjældent forekomme.

En række af gasforsyningssikkerhedsforordningens bestemmelser svarer i vidt omfang til bestemmelserne i forordning 994/2010. Gasforsyningssikkerhedsforordningen viderefører således forordning 994/2010's krav om forebyggende foranstaltninger gennem bl.a. handlingsplaner og nødplaner og stiller krav om, at medlemsstaterne skal sikre gasforsyning til egne sårbare kundegrupper (beskyttede kunder) i en national gasforsyningskrise (artikel 2, nr. 5).

En stresstest gennemført af Europa-Kommissionen i 2014 viste imidlertid, at der er behov for øget samarbejde på tværs af medlemsstater ved en alvorlig gasafbrydelse i EU's gasforsyning for at reducere konsekvenserne for de mest sårbare kundegrupper, hvilket var den primære anledning til ændringen af forordningen.

Som noget nyt og for at imødekomme behovet for øget samarbejde mellem medlemsstaterne, indføres med gasforsyningssikkerhedsforordningen en grænseoverskridende solidaritetsforpligtelse mellem medlemsstaterne (artikel 13). Solidaritetsforpligtelsen betyder, at en medlemsstat kan anmode en anden medlemsstat, som den er direkte forbundet med eller er forbundet med gennem et tredjeland, om gasforsyninger (herefter benævnt solidaritetsgas) med henblik på at sikre levering af gas til sine solidaritetsbeskyttede kunder (artikel 2, nr. 6) i en gasforsyningskrise. Foranstaltningen kan dog kun iværksættes som en sidste udvej, når alle andre mindre indgribende muligheder er udtømt. De solidaritetsbeskyttede kunder udgør en ny og indsnævret beskyttelseskategori i forhold til de kunder, der er beskyttet under en ren national forsyningskrise. Det kan dog også være nødvendigt at reducere gasforsyningen fra beskyttede kunder ned til alene de solidaritetsbeskyttede kunder for en periode inden en alvorlig national forsyningskrise eventuelt udvikler sig til en solidaritetskrise, der medfører behov for solidaritetsgas.

For at opnå solidaritetsgas fra en anden medlemsstat, er det en betingelse, at den medlemsstat, der anmoder om gas fra en anden medlemsstat, forudgående forpligter sig til at betale en rimelig og omgående kompensation til den medlemsstat, der yder solidaritetsgas i overensstemmelse med forordningens nærmere fastsatte krav. Kompensationsordningen skal aftales mellem de medlemsstater, der skal yde hinanden gas. Det er endvidere en betingelse, at den anmodende stat har udtømt alle muligheder, og har reduceret eller stoppet gasforsyningen til egne ikkesolidaritetsbeskyttede kunder, men at den på trods af disse foranstaltninger ikke har nok gas til at sikre forsyningen til egne solidaritetsbeskyttede kunder (artikel 13, stk. 3).

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter endvidere som noget nyt et krav om, at medlemsstaterne, for at forhindre uberettiget gasforbrug i en nødforsyningssituation eller i forbindelse med en solidaritetskrise, skal underrette kunder, der ikke er beskyttede eller ikke er solidaritetsbeskyttede, om at de skal standse eller reducere deres gasforbrug uden at skabe tekniske usikre situationer (artikel 10, stk. 1, 2. afsnit og artikel 13, stk. 1 og stk. 5).

Da der er tale om en forordning, er den som udgangspunkt umiddelbart gældende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i den enkelte medlemsstat. Gasforsynings sikkerhedsforordningen har dog enkelte bestemmelser af direktivlignende karakter, der kræver supplerende regler i national lovgivning, herunder til supplerende regler for ovennævnte solidaritetsforpligtelse i artikel 13.

For en uddybende beskrivelse af gasforsynings sikkerhedsforordningens bestemmelser henvises til afsnit 3.3.2. nedenfor.

2.4. Pligtmæssig digital kommunikation

Folketingets partier indgik i januar 2018 en aftale om digitaliseringsklar lovgivning. Med aftalen har et enigt Folketing forpligtet sig til at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning, når der indgås politiske aftaler og efterfølgende vedtages ny lovgivning. Formålet er, at lovgivningen skal være enkel og klar, så den er let at forstå for borgere og virksomheder og skal kunne understøttes digitalt. Som grundlag herfor skal der blandt andet skabes et lovgrundlag for pligtmæssigt digital kommunikation med borgere og virksomheder på lov om naturgasforsynings område.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Nye rammer for Energinets selskabsstruktur

3.1.1. Gældende ret

§ 2 i lov om Energinet fastsætter formålet og rammerne for Energinets virksomhed. Energinet kan i medfør af § 2, stk. 3, oprette datterselskaber i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed. Det fremgår af de almindelige bemærkninger i afsnit 6 til forslag nr. 82 om lov om Energinet af 4. november 2004, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2394-2395, at hensigten var at løse de overordnede systemansvars- og myndighedslignende opgaver i modervirksomheden, mens de driftsprægede transmissionsopgaver skulle løses i datterselskaberne. Den nærmere afgrænsning mellem de funktioner, der løses i modervirksomheden, og de funktioner, der løses i datterselskaberne, ville blive foretaget som led i etableringen og senere ledelsen af Energinet. Eksempelvis skal den overordnede planlægning af fremtidige infrastrukturudbygninger, markedsovervågning og udarbejdelse af markedsforskrifter, investerings- og finansieringsplaner foretages i modervirksomheden. Hensynet bag udskillelsen af driften i datterselskaber begrundes i forarbejderne ud fra effektivitets- og driftsøkonomiske hensyn, mens de overordnede retningslinjer for den samlede virksomhed ud fra styringsmæssige hensyn skal være placeret i modervirksomheden, som energi-, forsynings- og klimaministeren i kraft af sit ejerskab kan udøve en stærkere kontrol over for. Det er i henhold til bemærkningerne endvidere en afgørende forudsætning, at infrastrukturen forbliver i offentligt eje, hvorfor det ikke er muligt at afhænde aktierne i datterselskaber, som driver den offentlige infrastruktur. En bestemmelse herom skal

derfor ifølge bemærkningerne være fastsat i vedtægterne for Energinet og Energinets datterselskaber.

Det fremgår af § 5 i lov om Energinet, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan træffe beslutning om ethvert forhold vedrørende Energinets anliggender, ligesom ministeren skal fastsætte en vedtægt for Energinet og udøver sine beføjelser over for Energinet ved skriftlige meddelelser til bestyrelsen. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2391-2393 og 2399-2400, at ministeren udøver de beføjelser over Energinet, der normalt varetages af generalforsamlingen i et aktieselskab. Ministeren kan følgelig træffe beslutning om ethvert forhold vedrørende Energinet. Ministerens beføjelse til at træffe beslutning om ethvert forhold vedrørende Energinets anliggender indebærer, at ministeren gennem sin beslutningskompetence over for Energinet vil kunne påvirke, hvordan Energinet agerer som ejer af andre selskaber, herunder datterselskaber. Ministeren har således direkte beslutningskompetencer over for Energinets moderselskab, hvorimod ministerens beføjelser overfor Energinets datterselskaber alene er indirekte via beslutninger truffet over for ledelsen i Energinets moderselskab, som efterfølgende implementerer beslutningerne over for datterselskaberne. Energinets indflydelse på beslutninger i datterselskaberne udøves på de respektive datterselskabers generalforsamling, hvor Energinets ledelse kan implementere ministerens beslutninger over for de underliggende selskaber. Ministeren må ikke udøve den direkte påvirkning af et datterselskab på en sådan måde, at ministeren reelt overtager den faktiske ledelse af selskabet.

Der gælder ikke særlige bestemmelser om ministerens beføjelser over for Energinets datterselskaber, og der findes ingen regler om ledelsen af Energinets datterselskaber tilsvarende dem, der gælder for Energinets moderselskab, hvorfor selskabslovens regler finder anvendelse for disse forhold i datterselskaberne. Såfremt ministeren skal kunne træffe beslutninger om forhold i et datterselskab, kræver dette en fravigelse af selskabslovens regler ved indførelse af bestemmelser herom i lov om Energinet.

3.1.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med omorganiseringen af selskabet den 1. maj 2017 er en del af Energinets driftsprægede aktiviteter såsom transmissionssystemoperatøropgaver, der før var placeret i moderselskabet, således nu udskilt i datterselskaber med henblik på at sikre et styrket og selvstændigt fokus på disse opgaver. Samtidig sikres en mere koncentreret varetagelse af selskabets stigende antal myndighedslignende opgaver i moderselskabet ved oprettelse af en egentlig myndighedsenhed. Hermed opnås overordnet set en større gennemsigtighed i Energinets aktiviteter, som ønskes understøttet af klare retlige rammer for selskabets organisering og opgavevaretagelse.

Den valgte organisering af selskabets aktiviteter er blevet til på baggrund af grundige overvejelser om, hvilken model der bedst tilgodeser hensynene bag lov om Energinet og den regulatoriske ramme, selskabet arbejder under, herunder principperne om retssikkerhed, økonomisk saglig forvaltning og offentlig kontrol med Energinets aktiviteter. Det er formålet med lovforslaget

at afspejle disse overvejelser i lov om Energinet, således at enhver fremtidig organisering skal foretages under iagttagelse af disse retningslinjer.

Som det fremgår af afsnit 6 i de almindelige bemærkninger i lovforslaget, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2394-2395, er hensigten at løse de overordnede systemansvars- og myndighedslignende opgaver i modervirksomheden, mens de driftsprægede transmissionsopgaver løses i datterselskaberne. Baggrunden for den oprindelige placering af systemoperatøropgaverne i moderselskabet var den myndighedslignende karakter af visse opgaver såsom markedsfacilitering, overvågning af markedet, ansvar for balancering af nettet og beredskabsmæssige forhold, som taler for en vis offentlig kontrol hermed. Grundet udviklingen af sektoren vurderes en del af disse opgaver i dag imidlertid overvejende at være driftsprægede, hvorfor de med fordel kan placeres i datterselskaber.

Det foreslås på den baggrund, at § 2 i lov om Energinet vedrørende Energinets datterselskabers opgavevaretagelse ændres med henblik på at sikre den rigtige retlige ramme for selskabets nye organisering. I medfør af lovforslaget kan Energinets driftsprægede opgaver, placeres i datterselskaber. Dette indbefatter systemansvarsopgaver, undtagen de opgaver med karakter af myndighedsudøvelse. Overordnede planlægningsmæssige opgaver samt myndighedslignende opgaver skal fortsat varetages i moderselskabet. Ændringen er overordnet set i overensstemmelse med forarbejdernes forudsætning om, at driftsmæssige opgaver udskilles i datterselskaber grundet effektivitets- og driftsøkonomiske hensyn. Energinets øgede opgaveportefølje tilsiger på den baggrund en yderligere adskillelse af koncernens aktiviteter end grænsefladen beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen.

I medfør af lovforslaget forbliver opgaver, som har karakter af myndighedsudøvelse, i moderselskabet i en nyoprettet enhed, som har ansvaret herfor. De myndighedslignende opgaver bør være underlagt tæt offentlig kontrol og være placeret således, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan udøve indflydelse på opgaverne. Ministerens ejerbeføjelser over for Energinets moderselskab er direkte, hvorimod beføjelserne over for Energinets datterselskaber alene er indirekte – via moderselskabet. Myndighedsopgaverne skal derfor fortsat varetages i moderselskabet, hvor for ministeren kan føre en tæt kontrol. De almindelige forvaltningsretlige principper, der gælder for myndigheders regelfastsættende virksomhed, gælder i øvrigt tilsvarende for Energinets varetagelse af disse myndighedslignende opgaver, jf. lovens § 17. De overordnede planlægningsmæssige opgaver varetages ligeledes fortsat i moderselskabet, som besidder det nødvendige overblik over samtlige aktiviteter i selskabet, og som har den direkte kontakt med ejeren, energi-, forsynings- og klimaministeren, der hermed kan udøve indflydelse på planlægning af udbygningen af den overordnede infrastruktur. Det vurderes samtidig, at den nye organisering understøtter hensynene om økonomisk saglig forvaltning gennem en skarpere adskillelse mellem den enhed, der træffer konkrete afgørelser, og den enhed, der enten opnår indtægter eller afholder udgifter som følge af afgørelserne. Den nye organisering understøtter dermed tilliden til selskabets varetagelse af sine myndighedslignende opgaver.

Den nærmere afgrænsning af, hvilke opgaver der udgør myndighedsopgaver og derfor skal varetages i moderselskabet, og hvilke opgaver der er driftsprægede og derfor kan varetages i datterselskaber, overlades til ledelsen i Energinet, som fastlægger denne grænsedragning og processerne for samarbejdet mellem koncernens enheder. Ledelsens beslutning herom forelægges energi-, forsynings- og klimaministeren til godkendelse, ligesom efterfølgende væsentlige ændringer af afgrænsningen ligeledes skal forelægges ministeren, forinden de kan træde i kraft. Med forslaget sikres således rammerne for Energinets organisering med en beskrivelse af karakteren af de aktiviteter, der skal varetages i moderselskabet, og karakteren af de opgaver, der kan varetages i datterselskaber, som samtidig rummer den nødvendige fleksibilitet til, at Energinet kan organisere selskabets aktiviteter mest hensigtsmæssigt.

Udskillelsen af en væsentlig del af Energinets aktiviteter i datterselskaber flytter disse aktiviteter længere væk fra energi-, forsynings- og klimaministerens styring og dermed den offentlige kontrol med disse opgaver. Der foreslås derfor en sikring af ministerens styringsmæssige værktøjer i relation til Energinets underliggende selskaber i § 5 i lov om Energinet. Det foreslås, at energi-, forsynings- og klimaministeren, udover Energinets vedtægter, ligeledes skal godkende vedtægterne for Energinets helejede datterselskaber. Hermed sikres ministerens indflydelse på datterselskabernes vedtægter på tilsvarende vis, som det er tilfældet for Energinets moderselskab. Ministeren opnår således eksempelvis indflydelse på tilrettelæggelsen af selskabets aktiviteter, herunder fordelingen af aktiviteter mellem moderselskab og datterselskaber og adskillelse af aktiviteter mellem datterselskaber, som ikke bør udføres i samme selskab såsom konkurrenceudsatte og ikke-konkurrenceudsatte aktiviteter. Der foreslås ligeledes en ny bestemmelse om, at der skal fastsættes en koncerninstruks, som fastlægger beslutningsbeføjelserne mellem Energinet og Energinets helejede datterselskaber. Instruksen skal beskrive opgaver, ansvar og beføjelser for henholdsvis koncernledelsen i Energinets moderselskab og ledelsen i datterselskaberne. Instruksen skal indeholde bestemmelse om, hvilke beslutninger der på grund af deres karakter altid skal træffes af bestyrelsen i Energinets moderselskab, hvilke opgaver og beslutninger der kan varetages i datterselskaberne, og hvilke opgaver der hører under myndighedsenheden i Energinets moderselskab. Instruksen udarbejdes af Energinets bestyrelse og skal godkendes af ministeren, inden den træder i kraft. Kravet om godkendelse indebærer, at senere ændringer af koncerninstruksen ligeledes skal godkendes af ministeren, forinden de kan træde i kraft.

Ministerens direkte styringsbeføjelser over for Energinets datterselskaber skal suppleres med ministerens eksisterende adgang til at udøve indflydelse på datterselskabernes aktiviteter via moderselskabet, som implementerer ministerens beslutninger over for datterselskaberne. Dette betinger en selskabsstruktur med en stærk ledelsesmæssig sammenhæng i koncernen. Der foreslås derfor indførelse af en ny bestemmelse som § 6 a om ledelsen af Energinets helejede datterselskaber tilsvarende den eksisterende bestemmelse i § 6 om ledelsen af Energinets moderselskab. Det foreslås, at ledelsen af Energinets datterselskaber skal varetages af en bestyrelse, hvori koncerndirektionen i Energinets moderselskab som udgangspunkt skal have flertal. Det sikres med koncerndirektionens flertal i bestyrelserne for Energinets datterselskaber, at energi-, forsynings- og klimaministerens instruktioner til Energinets bestyrelse afspejles i bestyrelsens instruktioner til

Energinets direktion. Direktionsmedlemmerne i datterselskabernes bestyrelser viderefører instruktionerne fra ministeren, hvilket styrker den overordnede ledelsesmæssige sammenhæng i koncernen. Samtidig lovfæstes den sædvanlige selskabsstruktur, hvorefter den overordnede og strategiske ledelse varetages af en bestyrelse, og den daglige ledelse varetages af en direktion. Med de foreslåede bestemmelser opnås således en ubrudt styringskæde fra ministeren ned til datterselskaberne. Det foreslås samtidig, at ministeren kan træffe beslutning om at kravet til sammensætningen af datterselskabernes bestyrelse fraviges, hvor andre hensyn vejer tungere end hensynet til at bevare en ubrudt styringskæde fra ejerministeren ned i datterselskaberne. Dette kan eksempelvis være hensynet til de specifikke forhold eller den særlige opgavevaretagelse i et givet datterselskab, som eksempelvis kan medføre et behov for særlige faglige kundskaber eller ledelsesmæssige kompetencer og erfaringer.

Der foreslås således en ændring af de retlige rammer for Energinets virksomhed, som afspejler overvejelserne bag omorganiseringen af Energinets aktiviteter, og som sikrer den tilstrækkelige offentlige kontrol med Energinets opgavevaretagelse, samtidig med at den tillader den nødvendige fleksibilitet for selskabets tilrettelæggelse af dets aktiviteter.

3.2 Gebyrfinansiering af overflyttede tilsynsopgaver fra Energinet til Energistyrelsen og gebyrfinansiering af Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskab

3.2.1. *Gældende ret*

Efter gældende ret skal energi-, forsynings- og klimaministeren føre tilsyn med el- og naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab.

De virksomheder i elsektoren, der er underlagt dette tilsyn, er elproduktionsvirksomheder med bevilling efter § 10 i lov om elforsyning, netvirksomheder med bevilling efter § 19 lov om elforsyning og balanceansvarlige virksomheder. Balanceansvarlige virksomheder er virksomheder, der efter aftale med Energinet formidler balanceydelse til elsystemet med henblik på at bevare en balance mellem forbrug og produktion i elsystemet døgnet rundt, så nettet altid holder den elektriske spænding. Med virksomheder, der yder balancering af elsystemet skal forstås de samme virksomheder, som er omfattet af begrebet i § 85 c, stk. 1, i lov om elforsyning. De omfattede virksomheder i naturgassektoren er naturgasdistributionsvirksomheder med bevilling samt Energinets datterselskaber, der driver distributions- eller lagervirksomhed.

Tilsynet med disse virksomheders almene beredskab og it-beredskab er delegeret til Energinet i medfør af henholdsvis § 92 i lov om elforsyning og § 54 i lov om naturgasforsyning.

Efter gældende ret finansieres Energinets tilsyn med el- og naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab over tariffene, der opkræves hos nethandelsvirksomhederne, jf. § 8, stk. 2, i lov om elforsyning og hos naturgasforbrugerne jf. § 20, stk. 3, i lov om naturgasforsyning.

Tilsynet med den virksomhed, som Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber udøver i medfør af henholdsvis lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning og regler udstedt i medfør af disse love, jf. elforsyningslovens § 51, stk. 1 og naturgasforsyningslovens § 30, stk. 1, herunder med disse virksomheders almene beredskab og it-beredskab, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af henholdsvis § 92 i lov elforsyning og § 54 i lov om naturgasforsyning. Det følger af § 51 b i lov om elforsyning og § 30 a i lov om naturgasforsyning, at Energinet halvårligt betaler henholdsvis 4,5 mio. kr. og 0,7 mio. kr. til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostningerne ved disse tilsyn.

Af de tilsammen 5,2 mio. kr. udgør omkostningerne for tilsynet med Energinets it-beredskab 526.000 kr., jf. Folketingstidende 2016-2017, A, L 68 som fremsat, side 12 og 13. Energistyrelsen opkræver de 526.000 kr. for tilsyn med Energinets it-beredskabsarbejde som en del af det samlede beløb på 4,5 mio. kr. og 0,7 mio. kr. fra henholdsvis Energinets eltransmissionsvirksomhed efter § 51 b i lov om elforsyning og Energinets gastransmissionsvirksomhed efter § 30 a, stk. 1, i lov om naturgasforsyning.

Der er ikke i de tilsammen 5,2 mio. kr. indeholdt beløb til dækning af omkostningerne ved udførelsen af tilsyn med Energinets almene beredskabsarbejde. Derfor finansieres Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskabsarbejde for el- og naturgassektorerne over Energistyrelsens almindelige driftsbudget.

Energinet vælter udgiften for Energistyrelsens tilsyn med Energinets it-beredskabsarbejde for deres elrelaterede virksomhed over på forbrugerne via tariffen jf. § 8 i lov om elforsyning.

Energinet vælter udgiften for Energistyrelsens tilsyn med Energinets it-beredskabsarbejde for deres naturgasrelaterede virksomhed over på forbrugerne via tariffen jf. § 20 i lov om naturgasforsyning.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2-3, og § 3, nr. 4-7.

3.2.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ved ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning i 2016, hvorved der bl.a. blev indført regulering af it-beredskab i el- og naturgassektorerne, jf. lov nr. 1755 af 27. december 2016, fik energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om placeringen af tilsynet med it-beredskabet i el- og naturgassektorerne. Tilsynet med it-beredskabet blev på dette tidspunkt placeret hos Energinet, da Energinet i forvejen havde tilsynsforpligtelsen med det almene beredskab. Dermed ville man opnå synergi mellem tilsyn med det almene beredskab og it-beredskabet. Endvidere var vurderingen på daværende tidspunkt, at Energinet modsat Energistyrelsen havde den faglige viden til at varetage tilsynet med it-beredskabet.

Under Folketingets behandling af ovenstående lovforslag, besluttede energi-, forsynings- og klimaministeren at der inden udgangen af 2018 skulle gennemføres en evaluering af den fremtidige

placering af tilsynet med el- og naturgasvirksomhedernes it-beredskab. Denne evaluering blev fremsendt til Folketinget den 13. september 2018.

Da ovennævnte lovændring blev foretaget i 2016, blev det vurderet, at Energistyrelsen ikke havde den faglige viden til at varetage tilsynet med it-beredskabet. Evalueringen fra 2018 viste imidlertid, at Energistyrelsen i mellemtiden har fået opbygget et fagligt miljø, der kan understøtte varetagelsen af opgaven med at føre tilsyn med el- og naturgasvirksomhedernes it-beredskab. Således er der som følge af regeringens nationale strategi for cyber- og informationssikkerhed 2018-2021 oprettet en cyberenhed i Energistyrelsen, som indebærer, at Energistyrelsen nu har de fornødne kompetencer og et fagligt miljø til at varetage tilsynsopgaven.

Det fremgår endvidere af evalueringen, at det forudsættes, at Energinet fortsat skal varetage de koordinerende opgaver i relation til beredskabsplanlægningen, samt håndteringen af beredskabssituationer og andre ekstraordinære situationer i el- og naturgassektorerne. Energinets koordinerende opgave anses for at være af stigende betydning for særligt it-beredskabet. Den koordinerende opgave indebærer som hidtil samarbejde med resten af el- og naturgasvirksomhederne om tilrettelæggelsen af sektorernes almene beredskab og it-beredskab, samt afholdelse af øvelser, der skal afprøve beredskabsplanerne.

På baggrund af evalueringens konklusioner forventer energi-, forsynings- og klimaministeren at flytte tilsynsopgaven fra Energinet til Energistyrelsen med virkning fra 1. juli 2019, under forbehold for at dette lovforslag vedtages inden da. Overflytningen af tilsynet kan ske uden lovændring, da energi-, forsynings- og klimaministeren med hjemmel i gældende § 85 b, stk. 4, § 85 c, stk. 6 og § 92, i lov om elforsyning og § 15 a, stk. 4, § 15 b, stk. 6 og § 54, i lov om naturgasforsyning har bemyndigelse til at placere tilsynet hos enhver myndighed, ministeren måtte finde kompetent til at varetage opgaven. Flytningen af tilsynsopgaven med el- og naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab fra Energinet til Energistyrelsen vil derfor ske ved en ændring af bekendtgørelse om beredskab for elsektoren, bekendtgørelse om beredskab for naturgassektoren og bekendtgørelse om it-beredskab for el- og naturgassektorerne. Ændringen af disse bekendtgørelser forventes at træde i kraft den 1. juli 2019.

Med overførslen af opgaverne fra Energinet til energi-, forsynings- og klimaministeren overføres et antal medarbejdere fra Energinet til Energistyrelsen. I den forbindelse finder principperne i lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse anvendelse i forhold til de berørte medarbejdere, der overføres fra Energinet til Energistyrelsen.

Med lovforslaget foreslås, at Energistyrelsens tilsyn med el- og naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab finansieres af virksomhederne gennem gebyrbetaling.

Der foreslås således indsat bestemmelser i henholdsvis elforsyningsloven og naturgasforsyningsloven, hvorefter virksomheder med elproduktionsbevilling efter § 10, stk. 1, netvirksomheder, virksomheder, der yder balancering af elsystemet, Energinets helejede datterselskaber, der driver naturgasdistributions- eller lagervirksomhed, og selskaber, der driver

naturgasdistributionsvirksomhed efter bevilling, halvårligt betaler et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostninger til det tilsyn, der føres med disse virksomheders almene beredskab og it-beredskab. Det må forventes, at virksomhederne overvælter de øgede omkostninger, som gebyrerne medfører, på el- og gaspriserne.

Det foreslås endvidere, at energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndiges til at fastsætte regler om størrelsen af de beløb, som de nævnte virksomheder skal betale, og nærmere regler om betaling og opkrævning af disse beløb.

Gebyrerne forventes fordelt på 4 kategorier, gradueret således, at gebyret vil være størst for virksomheder i kategori 1 og lavest for virksomheder i kategori 4. Det forventes, at de 4 kategorier for gebyropkrævningen vil basere sig på den kategorisering, der foretages af virksomhederne efter it-beredskabsbekendtgørelsen, under hensyntagen til den klassificering, der foretages af virksomhedernes anlæg efter bekendtgørelserne om det almene beredskab som beskrevet i de specielle bemærkninger til § 2, nr. 3 og § 3 nr. 7.

Det forventes desuden, at energi-, forsynings- og klimaministeren vil udnytte sin bemyndigelse i § 90, lov om elforsyning og § 52 i lov om naturgasforsyning til at afskære klageadgang for afgørelser truffet efter de regler, der forventes udstedt i medfør af de foreslåede § 51 d, stk. 2 og 30 c, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at Energinet skal betale et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostningerne ved Energistyrelsens udførelse af tilsyn med det almene beredskab hos Energinet (Energinets el-transmissionsvirksomhed og naturgastransmissionsvirksomhed), efter § 51 b i elforsyningsloven og § 30 a, stk. 1, 1. pkt. i naturgasforsyningsloven. Denne ændring foreslås for at sikre ensartethed i finansieringen af tilsynene med el- og naturgassektorernes almene beredskab og it-beredskab. Den foreslåede ændring vil således sikre, at alt tilsyn er gebyrfinansieret. Beløbet udgør i alt 300.000 kr. De 300.000 kr. foreslås fordelt med forøgelse på 180.000 kr. af beløbet opkrævet efter § 51 b i lov om elforsyning og en forøgelse på 120.000 kr. af beløbet opkrævet efter § 30 a, stk. 1, 1. pkt., da der føres et mere omfattende tilsyn med Energinets eltransmissionsvirksomhed i forhold til deres naturgastransmissionsvirksomhed.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2-3, og § 3, nr. 4-7.

3.3. Supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden

3.3.1. *Gældende ret*

Det fremgår af § 1 i lov om naturgasforsyning, at denne lovs formål bl.a. er at sikre, at Danmarks naturgasforsyning tilrettelægges i overensstemmelse med hensynet til forsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Det er Energinet, der som

gastransmissionsselskab, varetager gasforsyningssikkerheden i Danmark, jf. herved § 12 i lov om naturgasforsyning og § 2 i lov om Energinet.

Som led i den generelle varetagelse af gasforsyningssikkerheden i Danmark har Energinet bl.a. ansvar for varetagelse af de overordnede planlægningsmæssige og operative opgaver i forbindelse med varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden. Dette fremgår af § 2 i bekendtgørelse nr. 962 af 27. september 2012 om varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden. I denne bekendtgørelse er der udstedt af supplerende regler til forordning 994/2010.

Energinets forpligtelser omfatter på den baggrund blandt andet sikring af en infrastruktur- og gasforsyningsstandard (artikel 6 og 8 i forordning 994/2010), krav om vurdering af de risici som påvirker gasforsyningssikkerheden (artikel 9, i forordning 994/2010) og fastsættelse af forebyggende handlings- og nødplaner (artikel 4, 5 og 10 i forordning 994/2010).

Såvel den tidligere som den gældende gasforsyningssikkerhedsforordning stiller krav om, at privatkunder (husholdninger), der er tilsluttet et gasdistributionsnet, skal anses som "beskyttede kunder" i en national gasforsyningskrise. Herudover har medlemsstaterne mulighed for at udvide kredsen af beskyttede kunder til også at omfatte små og mellemstore virksomheder, der er tilsluttet et gasdistributionsnet, samt væsentlige sociale tjenester, der er tilsluttet et gasdistributions- eller transmissionsnet. Dette forudsætter dog, at disse tjenester og virksomheder ikke tilsammen udgør mere end 20 pct. af det samlede årlige gasforbrug i medlemsstaten. Medlemsstaten kan endvidere beslutte, at udvide kredsen af beskyttede kunder i en national gasforsyningskrise til også at omfatte fjernvarmeinstallationer i det omfang, de leverer varme til privatkunder (husholdninger), små eller mellemstore virksomheder eller væsentlige sociale tjenester, hvis disse installationer ikke kan skifte til andre brændsler end gas, og hvis de er tilsluttet et gasdistributions- eller gastransmissionsnet. Det er hensigten, at medlemsstaterne hermed kan fastsætte et beskyttelsesniveau, som sikrer flest muligt naturgasforsyning i en gasforsyningskrise i forhold til den nationale gasforsyningssituation.

Da Danmark historisk har haft meget høj gasforsyningssikkerhed, bl.a. som følge af egen gasproduktion og væsentlig lagerkapacitet, er det besluttet at fastsætte det højeste mulige beskyttelsesniveau for »beskyttede kunder« i en gasforsyningskrise, jf. § 4 i bekendtgørelse om varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden.

Det høje danske beskyttelsesniveau medfører, at det kun er relativt få store gaskunder, der ikke er beskyttede mod at få begrænset adgangen til gas i en gasforsyningskrise. Det lave antal skaber mulighed for en hurtig og fleksibel afkobling af disse gaskunder og dermed gode muligheder for at sikre gas til de beskyttede kunder i en national gasforsyningskrise.

Forordning 994/2010 medførte i sig selv ingen ændringer i lov om naturgasforsyning, da den ikke medførte krav om eksempelvis forbud, straf eller andre forhold, der efter almindelige danske retsprincipper fastsættes på lovniveau. De supplerende regler kunne fastsættes i bekendtgørelse om

varetagelsen af naturgasforsyningssikkerheden. Samtidigt skulle medlemsstaterne i deres nødplaner beskrive, hvilke foranstaltninger, herunder ikkemarkedsbaserede foranstaltninger, der skal anvendes i en nødsituation til at sikre gasforsyning til beskyttede kunder (jf. artikel 10, litra 1).

Det er på den baggrund bl.a. fastsat i den danske nødplan, at ikkebeskyttede kunder skal frakobles, hvis der ikke kan sikres gasforsyning til beskyttede kunder. Denne mulighed sikres blandt andet gennem kontrakter om afbrydelighed.

3.3.2 Gasforsyningssikkerhedsforordningen

Gasforsyningssikkerhedsforordningen slår ligesom den tidligere forordning 994/2010 fast, at ansvaret for gasforsyningssikkerheden er et fælles ansvar, som påhviler naturgasvirksomhederne, medlemsstaterne og Europa-Kommissionen inden for deres respektive aktivitets- og kompetenceområder (artikel 3, stk. 1).

Forordningen pålægger endvidere hver medlemsstat at udpege en kompetent national myndighed til at varetage opgaver efter forordningen (artikel 3, stk. 2). Der gives mulighed for, at opgaver kan uddelegeres til andre organer, men med begrænsninger i en krisesituation.

Forordningen viderefører en række centrale elementer fra forordning 994/2010, herunder krav til medlemsstaterne om en forebyggende indsats i samarbejde med markedets aktører, bl.a. ved fastsættelse af en infrastruktur- og gasforsyningsstandard (artikel 5 og 6), udarbejdelse af nationale og regionale risikovurderinger ud fra scenarier af mulig gasforsynings- og infrastrukturafbrydelser (artikel 7) og fastsættelse af en forebyggende nationale og regionale handlingsplaner samt en national nødplan (artikel 8-10).

Nationale gasforsyningskriser

I forbindelse med en national gasforsyningskrise skal medlemsstaterne ligesom efter tidligere forordning 994/2010 træffe alle nødvendige foranstaltninger til at opretholde gasforsyningen, navnlig til beskyttede kunder (artikel 11). Der er i gasforsyningssikkerhedsforordningen ikke ændret på omfanget af beskyttelsen af kunder i en national forsyningskrise i forhold til forordning 994/2010.

Kunder er dog som noget nyt i forhold til forordning 994/2010 defineret som omfattende grossister eller en endelig kunde, der køber naturgas samt en naturgasvirksomhed, der køber naturgas (artikel 2, nr. 2). Hermed fastlægges omfanget af kunder, herunder hvilke kunder der kan betragtes som ikkebeskyttede kunder i en gasforsyningskrise, herunder også en solidaritetskrise.

Ved en gasforsyningskrise har medlemsstaterne ligesom efter tidligere forordning 994/2010 mulighed for at varsle krise på tre forskellige niveauer afhængigt af krisens omfang (artikel 11, stk.

1). Det er et grundlæggende krav i forordningen, at der ved en gasforsyningskrise så vidt muligt anvendes markedsbaserede, frivillige foranstaltninger til sikring af gasforsyningen.

Kun i en nødssituation, som er sidste varselstrin, kan tvangsforanstaltninger, som eksempelvis forbud mod forbrug af gas, finde anvendelse. Dette vil ske med henblik på at sikre gasforsyning til kredsen af beskyttede kunder (artikel 2, nr. 5) og/eller solidaritetsbeskyttede kunder (artikel 2, nr. 6).

I en nødssituation, og hvis der foreligger en rimelig grund, kan en medlemsstat efter anmodning fra den relevante el- og gastransmissionssystemoperatør beslutte at prioritere gasforsyningen til kritiske gasfyrede kraftværker frem for gasforsyningen til visse kategorier af beskyttede kunder, hvis den manglende gasforsyning til sådanne kraftværker enten vil kunne medføre alvorlig skade i elsystemets funktion eller hindre produktionen eller transport af gas. Disse kritiske gasfyrede værker skal identificeres og medtages i regionale kapitler i forebyggende handlingsplaner og nødplaner (artikel 11, stk. 7).

Solidaritetskriser

Gasforsyningssikkerhedsforordningen indfører en grænseoverskridende solidaritetsforpligtelse mellem medlemsstaterne. Forpligtelsen indebærer, at hvis en medlemsstat befinder sig i en yderst alvorlig nødssituation, kan den anmode en medlemsstat, som den er direkte eller indirekte forbundet med, om solidaritetsgas, hvis en række krav fastsat i forordningen er opfyldt. Hvis en medlemsstat anmoder om solidaritetsgas, skal de medlemsstater, der anmodes om solidaritetsgas, træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at gasforsyningen til ikkesolidaritetsbeskyttede kunder på deres eget område nedsættes eller ophører i det omfang, det er nødvendigt for, at der kan ydes solidaritetsgas til den anmodende stat. Forpligtelse til at forsyne det anmodende lands solidaritetsbeskyttede kunder vil i det konkrete tilfælde kun gælde så længe gasforsyningen til disse kunder ikke er tilstrækkelig. Den anmodende medlemsstat skal samtidigt sikre, at den relevante gasmængde rent faktisk leveres til de solidaritetsbeskyttede kunder på dens område (artikel 13, stk. 1 og 2).

Kredsen af »solidaritetsbeskyttede kunder« omfatter privatkunder (husholdninger), som er tilsluttet et gasdistributionsnet. Kredsen af solidaritetsbeskyttede kunder kan, hvis medlemsstaten vedtager det, herudover dels omfatte fjernvarmeinstallationer, hvis disse anses for "beskyttede kunder" i det pågældende land, og for så vidt som den leverer varme til privatkunder (husholdninger), dels væsentlige sociale tjenester, bortset fra tjenester, der vedrører uddannelse og offentlig administration« (artikel 2, nr. 6). Kredsen af kunder, der er beskyttet mod at få begrænset eller lukket for gassen under en solidaritetskrise, er således mindre end kredsen af beskyttede kunder under en umiddelbar national gasforsyningskrise.

Gasforsyningen kan i en solidaritetskrise i ekstraordinære tilfælde opretholdes til visse kritiske gasfyrede kraftværker frem for gasforsyningen til visse kategorier af solidaritetsbeskyttede kunder, jf. artikel 11, stk. 7. Det skal ske efter begrundet anmodning fra den relevante el- eller

gastransmissionssystemoperatør i den medlemsstat, der yder solidaritet, til dens kompetente myndighed, og det er et krav at manglende gasforsyning til sådanne kraftværker vil skulle medføre alvorlig skade i elsystemets funktion eller vil skulle hindre produktionen og/eller transporten af gas (artikel 13, stk. 1).

Det er i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen en forudsætning for iværksættelse af en solidaritetsforanstaltning, at denne kun iværksættes som en sidste udvej og kun hvis den anmodende medlemsstat har udtømt andre muligheder og samtidigt forpligter sig til at betale rimelig og omgående kompensation til den medlemsstat, der yder solidaritet (artikel 13, stk. 3).

En medlemsstat, der i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen skal yde solidaritetsgas til en anden medlemsstat, skal i første omgang forsøge at opfylde sin forpligtelse ved hjælp af markedsbaserede foranstaltninger. Hvis disse imidlertid viser sig at være utilstrækkelige, kan den pågældende medlemsstat indføre ikkemarkedsmæssige foranstaltninger med henblik på at opfylde sin forpligtelse (artikel 13, stk. 5).

Reduktion eller standsning forbrug af gas

Gasforsyningsforordningen fastsætter som noget nyt i forhold til forordning 994/2010, at medlemsstaterne i såvel nationale forsyningskriser som solidaritetskriser skal underrette de ikkebeskyttede kunder om, at de skal standse eller reducere deres gasforbrug, for at hindre uberettiget brug af gas. Det er dog en betingelse, at en nedsættelse eller standsning af gasforbrug ikke må skabe teknisk usikre situationer (artikel 10, stk. 1, 2, led).

Når solidaritetsforanstaltninger iværksættes, bør nedsættelsen eller afbrydelsen af gasforsyningen anvendes over for alle kunder, der ikke er solidaritetsbeskyttede kunder, uanset om de modtager gas direkte eller gennem solidaritetsbeskyttede fjernvarmeinstallationer i form af varme (præambel, nr. 40).

Kompensation for ydelse af solidaritetsgas

Gasforsyningssikkerhedsforordningen knytter en kompensationsordning til solidaritetsforpligtelsen (artikel 13, stk. 8). Ordningen indebærer, at den medlemsstat, der anmoder om solidaritet, skal give den stat, der yder solidaritetsgas, "rimelig kompensation".

Rimelig kompensation skal i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen mindst omfatte betaling for den gas, der leveres til den anmodende medlemsstats område. Den skal endvidere omfatte alle relevante omkostninger, der er påløbet ved ydelse af solidaritet, herunder hvis det er relevant, omkostninger ved sådanne foranstaltninger, der måtte være blevet fastlagt på forhånd. Endelig skal den omfatte godtgørelse af enhver kompensation, der følger af retssager, voldgiftssager eller tilsvarende retslige skridt og forlig og de forbundne omkostninger ved sådanne sager og skridt,

der involverer den medlemsstat, som yder solidaritet, over for de enheder, der er involveret i ydelsen af sådan solidaritet.

En rimelig kompensation omfatter bl.a. alle rimelige omkostninger, som den medlemsstat, der yder solidaritet, afholder som følge af en forpligtelse til at betale kompensation i medfør af de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved EU-retten, og i medfør af gældende internationale forpligtelser ved supplerende regler i medfør af artikel 13, stk. 8 og yderligere rimelige omkostninger, der er påløbet i forbindelse med betaling af kompensation i henhold til nationale bestemmelser om kompensation. Den medlemsstat, der anmoder om solidaritet skal betale kompensationen straks, eller sikre omgående betaling. Det bemærkes i denne forbindelse, at det fremgår af præambelbetragtning nr. 42, til gasforsyningssikkerhedsforordningen, at der ikke med gasforsyningssikkerhedsforordningen i øvrigt er tale om harmonisering af, hvad der forstås ved rimelig kompensation.

Gennemførelsen af solidaritetsforpligtelsen

Medlemsstaterne skal senest den 1. december 2018 vedtage de nødvendige foranstaltninger, navnlig de tekniske, retlige og finansielle ordninger, med henblik på at kunne udstede regler om en kompensationsordning til brug for en solidaritetskrise (artikel 13, stk. 8).

Der er endvidere en forpligtelse for medlemsstaterne senest den 1. december 2018, at vedtage de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at gas leveres til solidaritetsbeskyttede kunder i den anmodende stat (artikel 13, stk. 10).

Disse foranstaltninger skal ifølge gasforsyningssikkerhedsforordningen omfatte tekniske, retlige og finansielle ordninger, der aftales mellem de medlemsstater, der er direkte forbundet eller forbundet gennem et tredjeland, og skal i øvrigt beskrives i nødplanen.

En sådan aftale mellem medlemsstater kan blandt andet omfatte spørgsmål om driftssikkerhed af net, gaspriser der skal anvendes, eller metoden til fastsættelse heraf under hensyntagen til påvirkningsgraden på markedets funktion, anvendelsen af sammenkoblinger, herunder tovejskapacitet og underjordisk oplagring af gas, gasmængder eller metoden til fastsættelse heraf, kategorier af omkostninger, som skal dækkes af en rimelig og omgående kompensation, som kan omfatte erstatning for indskrænkninger i industrien, og en angivelse af metoden, der kan anvendes til beregning af en rimelig kompensation.

Hvis medlemsstaterne ikke senest den 1. oktober 2018 når til enighed om de nødvendige tekniske, retlige og finansielle ordninger, kan Europa-Kommissionen, jf. artikel 13, stk. 13, efter høring af de berørte kompetente myndigheder foreslå en ramme for sådanne foranstaltninger, som fastsætter de principper, der er nødvendige for at gøre dem operationelle. Medlemsstaterne færdiggør senest den 1. december 2018 deres ordninger under størst mulig hensyntagen til Europa-Kommissionens forslag.

Hvis medlemsstaterne ikke er nået til enighed om eller ikke færdiggør deres tekniske retlige og finansielle ordninger inden den 1. december 2018, berører det dog ikke solidaritetsmekanismens anvendelighed. jf. artikel 13, stk. 14. I sådanne situationer skal de berørte medlemsstater blive enige om de nødvendige ad hoc-foranstaltninger, og den medlemsstat, der anmoder om solidaritet, skal påtage sig en forpligtelse til at betale en rimelig kompensation.

Sanktionering af naturgasselskabers overtrædelse af oplysningspligter

Naturgasselskaberne har visse oplysningsforpligtelser før og under en gasforsyningskrise. Selskaberne skal give de kompetente myndigheder oplysninger om private grænseoverskridende naturgaskontrakter med henblik på en vurdering af gasforsyningsikkerhedssituationen, og der skal endvidere gives oplysninger om kontrakter, der indgås, og som udgør mere end 28 pct. af det samlede årlige forbrug med samme leverandør eller tilknyttede selskaber (artikel 14, stk. 6 litra a og b).

Naturgasvirksomheder kan endvidere blive pålagt af medlemsstaterne eller Europa-Kommissionen at udlevere en gasforsyningskontrakt, bortset fra prisoplysninger, med henblik på at vurdere gasforsyningsikkerheden. Anmodningen skal begrundes og kan også omfatte oplysninger af kommerciel karakter (artikel 14, stk. 7).

Det fremgår af gasforsyningsikkerhedsforordningens artikel 14, stk. 10, at medlemsstaterne senest den 2. maj 2019 fastlægger regler om sanktioner for naturgasforsyningsvirksomhedernes overtrædelse af artikel 14, stk. 6 og stk. 7, og træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at sanktionerne gennemføres. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning.

3.3.3. Energi-, Forsynings-, og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

En række af de foranstaltninger, der følger af gasforsyningsikkerhedsforordningen, og som tillige fremgår af forordning 994/2010, herunder forebyggende indsatser, kræver ikke yderligere særskilte regulering i lov. Energinet har efter § 12 i lov om naturgasforsyning allerede det generelle ansvar for varetagelse af forsyningssikkerhed i Danmark, herunder den forebyggende forsyningssikkerhed efter gasforsyningsikkerhedsforordningen. Samtidigt er forsyningssikkerheden efter gasforsyningsikkerhedsforordningen et fælles ansvar, som påhviler naturgasvirksomheder, herunder Energinet, medlemsstater, navnlig gennem deres kompetente myndigheder og Europa-Kommissionen (artikel 3, stk. 1).

Det er et grundlæggende element i forordningen, at der så vidt muligt skal anvendes frivillige, markedsbaserede foranstaltninger. Med gasforsyningsikkerhedsforordningen indføres der imidlertid en række nye krav til håndtering af gasforsyningskriser, der kræver at der fastsættes supplerende regler. Dette omfatter fastsættelsen og inddelingen af beskyttede og

solidaritetsbeskyttede kunder (artikel 2, nr. 5 og nr. 6), meddelelse, herunder forbud mod uberettiget forbrug af gas, (artikel 10, stk. 1, 2. afsnit, artikel 11, stk. 1, litra c og artikel 13, stk. 5) og krav om gennemførelse og anvendelse af solidaritetsforpligtelsen, herunder en kompensationsordning (artikel 13) samt om sanktionering af manglende opfyldelse af oplysningsforpligtelse, (jf. artikel 14, stk. 7).

Det er i den forbindelse nødvendigt at udvide lovens anvendelsesområde. Lov om naturgasforsynings formål og anvendelsesområde er begrænset til at omfatte spørgsmålet om forsyningssikkerhed inden for Danmarks grænser. For at sikre at gasforsyningssikkerhedsforordningen, herunder solidaritetsmekanismen kan anvendes og gennemføres inden for lovens rammer, foreslås det derfor at lovens formåls- og anvendelsesbestemmelse udvides til også at omfatte EU-retlige forpligtelser vedrørende forsyningssikkerheden i EU. Det er med den foreslåede ændring ikke hensigten at udvide lovens formål og anvendelsesområde til en mere generel forpligtelse til at varetage forsyningssikkerhed uden for landets grænser.

Det foreslås endvidere, at energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte en række af de regler, der sikrer gennemførelsen og anvendelsen af gasforsyningssikkerhedsforordningens bestemmelser, herunder især forpligtelsen til i en given situation at være i stand til umiddelbart at iværksætte solidaritetsforanstaltninger.

En række af de forhold, der skal fastsættes regler om, vil indgå i de mellemstatslige aftaler til gennemførelse af solidaritetsforpligtelsen, jf. artikel 13, stk. 8 og stk. 10, og vil være afgørende for, hvordan den konkrete udmøntning af solidaritetsforpligtelsen skal ske i Danmark. Disse aftaler, der endnu ikke er indgået, vil senere kunne ændres. Derudover vil der i en gasforsyningskrise generelt være forskellige forhold af teknisk karakter i henholdsvis naturgasselskaber og gasfyrede kollektive fjernvarmeværker, som der i regelfastsættelsen løbende skal kunne tages højde for. Samlet set vurderes det derfor, at der er behov for den fleksibilitet som fastlæggelse af de konkrete regler ved bekendtgørelse giver.

Det foreslås, at ministeren i medfør af den foreslåede bestemmelse bl.a. bemyndiges til at udstede regler om fastsættelse af og inddeling af beskyttede kundegrupper i en gasforsyningskrise. Som det fremgår af afsnit 3.3.2. kan medlemsstaterne efter gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 2, nr. 5, og artikel 2, nr. 6, fastsætte, hvilke gaskunder der omfattes af henholdsvis kredsen af »beskyttede kunder« og kredsen af »solidaritetsbeskyttede kunder«.

Som en del af den foreslåede bemyndigelse foreslås det endvidere, at ministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om en metode til identifikation af de kunder, der falder inden for hver af de beskyttede kundegrupper. For at kunne iværksætte konkrete foranstaltninger med henblik på at sikre gasforsyning i en gasforsyningskrise, er det således en forudsætning, at der er foretaget en forudgående inddeling af de enkelte kunder i henholdsvis »solidaritets beskyttede« og »beskyttede«

kundegrupper. Det forventes, at en sådan identifikation og inddeling af kunder eksempelvis kan ske på baggrund af bl.a. branchekoder eller lignende.

Det foreslås med bemyndigelsen ligeledes, at ministeren skal kunne udstede regler om, at distributionsselskaber, transmissionsselskaber og gasfyrede kollektive fjernvarmeanlæg skal udarbejde, opbevare og videregende oplysninger om kundegruppernes beskyttelse og deres gasforbrug og om kundernes andel af gas anvendt som brændsel i en fjernvarmeforsyning. Det er således en forudsætning for gennemførelse af foranstaltninger i en gasforsyningskrise, herunder eventuelt foranstaltninger, der skal hindre uberettiget brug af gas, jf. gasforsynings sikkerhedsforordningens artikel 10, stk. 1 2. afsnit, at der foreligger tilgængelige oplysninger om de enkelte kunders beskyttelse.

Det er forventningen, at der vil blive fastsat regler om, at selskaberne skal udarbejde og opbevare lister over deres kunder med udgangspunkt i den af ministeren fastsatte metode til inddeling i kundegrupper. Det er endvidere forventningen, at der kan fastsættes regler om, at en sådan liste skal indsendes til den kompetente myndighed. Disse oplysninger vil eksempelvis kunne anvendes forud for en national gasforsyningskrise eller en solidaritetskrise til at give kunderne meddelelse om eventuel beskyttelse i en national gasforsyningskrise eller en solidaritetskrise.

Oplysningerne skal endvidere kunne anvendes med henblik på i en national nødsituation eller i en solidaritetskrise, at give ikkebeskyttede kunder henholdsvis ikkesolidaritetsbeskyttede kunder meddelelse om, at deres gasforbrug skal nedsættes eller ophøre. Tilsvarende gælder det for gasfyret kollektivt fjernvarmeverk, at de skal udarbejde, opbevare og videregende lister over deres kunder i henhold til den af ministeren fastsatte metode.

Det er endvidere forventningen, at der vil blive fastsat regler om, at selskaberne skal indsamle oplysninger om kundegruppernes samlede gasforbrug eller kundernes andel af gas anvendt som brændsel i en fjernvarmeforsyning og videregive disse til energi-, forsynings- og klimaministeren. Efter artikel 13, stk. 10, i gasforsynings sikkerhedsforordningen skal de aftalte ordninger om solidaritetsmekanismen blandt andet omfatte gaspriser, der skal anvendes, og/eller metoder for fastsættelse heraf, gasmængder eller metoder til fastsættelse heraf. Oplysninger om kundegruppernes gasmængde skal bl.a. anvendes til de mellemstatslige aftaler, som Danmark skal indgå om solidaritetsmekanismen.

Det foreslås endvidere, at ministeren inden for denne bestemmelse gives bemyndigelse til at fastsætte regler om nedlæggelse af forbud mod forbrug af gas i gasforsyningskrise og evt. forbud mod aftag af fjernvarme i en solidaritetskrise.

Hermed gennemføres artikel 10, stk. 1, 2. del, og artikel 13, stk. 1 og 5, i gasforsynings sikkerhedsforordningen, hvorefter gasforbruget til ikkebeskyttede kunder skal ophøre eller reduceres i en national nødsituation og en solidaritetskrise, dog uden at skabe teknisk usikre situationer. En sådan meddelelse vil efter dansk rets almindelige regler have karakter af et meddelt

forbud, når det er nødvendigt at anvende ikkemarkedsbaserede foranstaltninger. Et sådant forbud vil kunne nedlægges i en national gasforsyningskrise og en solidaritetskrise. Det vil afhænge af den konkrete gasforsyningsituation, om det er påkrævet, at der vil blive udstedt et konkret, individuelt eller et generelt forbud.

Det er hensigten, at et forbud kun skal anvendes i nødsituationer og solidaritetskriser, hvor alle andre muligheder er udtømte.

Det er muligt, at der kan etableres markedsbaserede foranstaltninger, der betyder, at det ikke bliver nødvendigt at anvende forbudsbestemmelsen i forhold til f.eks. grossister, naturgasselskaber og gasfyrede kollektive varmforsyningsanlæg.

Det foreslås endvidere, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler om en kompensationsordning i forbindelse med en solidaritetskrise.

Med bestemmelsen fastsættes supplerende regler til gasforsyningsikkerhedsforordningens artikel 13, stk. 8, i gasforsyningsikkerhedsforordningen. Solidaritet forudsætter efter artikel 13, stk. 8, 1. del, at der ydes en kompensation, som den medlemsstat, der anmoder om solidaritet, betaler straks eller sikrer omgående betaling af en rimelig kompensation, som netop skal aftales mellem medlemsstaterne. Den nærmere udmøntning af bestemmelsen forudsætter således, at der er indgået en mellemstatslig aftale om en mellemstatslig kompensationsordning. Ud over den mellemstatslige kompensationsordning, er det hensigten, at der laves en national kompensationsordning med henblik på, at afbrudte virksomheder modtager den relevante kompensation. Det er hensigten med bestemmelsen at fastsætte en national kompensationsordning for bl.a. virksomheders eventuelle tab i en solidaritetskrise, i det omfang det er muligt efter artikel 13, stk. 8, og i henhold til de mellemstatslige aftaler. En kompensationsordning vil kun omfatte de tilfælde, hvor der lides tab som følge af, at Danmark anmodes om og yder solidaritet.

Endelig vil der til gennemførelse af gasforsyningsikkerhedsforordningen, være behov for supplerende regler om straf med henblik på at kunne gennemføre artikel 14, stk. 10 samt øvrige bestemmelser om bl.a. oplysningspligt efter forordningen.

Det foreslås på det grundlag, at der fastsættes bestemmelse i lov om naturgasforsyning om, at der kan ifaldes straf med bøde medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning for overtrædelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden.

3.4. Præcisering af sanktionsbestemmelserne i lov om naturgasforsyning

3.4.1. *Gældende ret*

I lov om naturgasforsyning fremgår sanktionsbestemmelserne af kapitel 10. Kapitlet omfatter blandt andet § 49, hvoraf det efter gældende § 49, stk. 1, nr. 1 fremgår, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der driver distributions-, transmissions-, lager-, LNG- og forsyningspligtig virksomhed efter §§ 10 og 24 uden bevilling.

Der er efter den gældende lov ingen bestemmelser, der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) straffeansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af § 49, stk. 1 og 2, i lov om naturgasforsyning. I § 49, stk. 1 fastlægges der straf for en række forhold, bl.a. straf for drift af bevillingspligtige aktiviteter uden meddelt bevilling, tilsidesættelse af vilkår, afgivelse af urigtige oplysninger eller unladelse af at afgive oplysninger, og for unladelse af at efterkomme påbud eller forbud. I § 49, stk. 2 fastsættes straf for overtrædelse af bestemmelser i Rådets forordning om betingelser for adgang til naturgastransmissionsnettet.

3.4.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det, at bestemmelsen i § 49, stk. 1, nr. 1 præciseres, da Energistyrelsen er blevet opmærksom på, at bestemmelsen ikke er tilstrækkelig tydelig. Derfor foreslås bestemmelsen ændret, så der ikke kan opstå tilfælde, hvor der er fortolkningstvivel vedrørende sanktionsbestemmelsens rækkevidde.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse som § 49, stk. 3, der medfører, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af § 49, stk. 1 og 2, i lov om naturgasforsyning. Dette foreslås, for bringe retstilstanden i lov om naturgasforsyning i overensstemmelse med retstilstanden for tilsvarende regler i lov om varmforsyning og lov om fremme af vedvarende energi samt øvrige strafbestemmelser i kapitel 10, i lov om naturgasforsyning, hvilket omfatter §§ 49a.- 50.

3.5. Pligtmæssig digital kommunikation

3.5.1. Gældende ret

Lov om naturgasforsyning har ikke generelle bestemmelser vedrørende pligtmæssig digital kommunikation, herunder om obligatorisk brug af selvbetjeningsløsninger.

Det er således efter gældende ret muligt at indgive ansøgninger, anmeldelser, indberetninger mv. til myndighederne på papir, telefonisk eller ved personligt fremmøde. Det gælder dog kun i det omfang, der ikke gælder særlige formkrav o.l.

Det er dog for særligt afgrænsede områder fastsat mulighed for at anvende digital kommunikation. Ministeren har således mulighed for efter § 28 c, stk. 5, i lov om naturgasforsyning, at fastsætte regler om digital kommunikation i forbindelse med sagsbehandling, indhentelse af dokumentation m.v. for markedsrettigheder af aftaler, som bevillingspligtige selskaber og Energinet indgår med andre selskaber, herunder mellem koncernforbundne virksomheder. Endvidere har

Forsyningstilsynet mulighed for efter § 45, stk. 2 og 3, i lov om naturgasforsyning at indhente nødvendige oplysninger elektronisk fra enhver relevant fysisk og juridisk person til brug for sikring af overholdelse af Europa-Parlamentets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosmarkederne.

3.5.2. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at kunne pålægge borgere og virksomheder pligt til at kommunikere digitalt med myndigheder skal dette være hjemlet i lov.

Folketingets partier indgik i januar 2018 en aftale om digitaliseringsklar lovgivning, som skal sikre et mere enkelt og klart lovgrundlag, som er let at forstå og omsætte til sikre og brugervenlige digitale løsninger. Som følge af den politiske aftale, foreslås det i dette lovforslag, at energi-, forsynings- og klimaministeren får en generel bemyndigelse til at fastsætte regler om pligtsmæssig digital kommunikation inden for lov om naturgasforsynings områder, hvor det ikke i dag er konkret fastsat, herunder bestemmelser fastsat i henhold til loven samt EU-retsakter om forhold omfattet af loven. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan herunder fastsætte regler om pligtsmæssig brug af selvbetjeningsløsninger i ansøgningssager m.v.

Ministeren har mulighed for efter § 28c, stk. 5, i lov om naturgasforsyning, at fastsætte regler om digital kommunikation i forbindelse med sagsbehandling, indhentelse af dokumentation m.v. for markedsmæssighed af aftaler, når bevillingspligtige selskaber og Energinet indgår aftaler med andre selskaber, herunder koncernforbundne virksomheder. Endvidere kan Forsyningstilsynet efter § 45, stk. 2 og 3, i lov om naturgasforsyning, indhente nødvendige oplysninger elektronisk fra enhver relevant fysisk og juridisk person til brug for sikring af overholdelse af Europa-Parlamentets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosmarkederne. Energi-, forsynings- og klimaministeren har derimod ikke en generel bemyndigelse til at fastsætte regler om pligtsmæssig digital kommunikation inden for lov om naturgasforsynings område.

Der findes allerede i dag en række bestemmelser i den øvrige lovgivning vedrørende pligtsmæssig digital kommunikation, herunder obligatorisk brug af selvbetjeningsløsninger, se f.eks. lov nr. 622 af 22. juni 2013 om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer til offentlige myndigheder og § 69 i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

Med lov om Digital Post fra offentlige afsendere er der indført krav om brug af digital post ved direkte kommunikation med borgere og virksomheder. Der er dog fastsat mulighed for fritagelse for digital kommunikation.

Dette lovforslag lægger sig op ad den fremgangsmåde, der er blevet fulgt bl.a. ved disse lovforslag med de fornødne tilpasninger, så bestemmelsen tilpasses lov om naturgasforsyning.

I lovforslaget får energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om pligtmæssig digital kommunikation inden for lov om naturgasforsynings område, herunder bestemmelser fastsat i henhold til loven samt EU-retsakter om forhold omfattet af loven. Dette betyder, at der ved bekendtgørelse kan fastsættes regler om, at borgere og virksomheder har pligt til at kommunikere digitalt med den ansvarlige myndighed, herunder via bestemte digitale systemer som f.eks. ved selvbetjeningsløsninger m.v., ved forespørgsler, ansøgninger, anmeldelser, indberetning m.v., og at svaret fra myndigheden sendes digtalt.

De ansvarlige myndigheder er de myndigheder, som er tillagt kompetencer efter lov om naturgasforsyning. Det er i første omgang energi-, forsynings- og klimaministeren og Energi-, Forsyning og Klimaministeriet. Endvidere er det Energistyrelsen, som i medfør af bekendtgørelse nr. 1090 af 25. september 2017 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser har fået tillagt en række af ministerens kompetencer efter lov om naturgasforsyning.

Endvidere omfattes kommunikation til og fra Energiklagenævnet. Energiklagenævnet hører under Erhvervsministeriet, jf. kongelig resolution af 8. juni 2016. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter derfor regler for Energiklagenævnet efter nærmere forhandling med erhvervsministeren.

Endvidere omfattes kommunikation til og fra Forsyningstilsynet og Energinet.

Det er i første omgang hensigten, at benytte bestemmelsen på lov om naturgasforsynings område til at fastsætte regler om pligtmæssig brug af digitale selvhjælpsløsninger på støtteordninger efter loven, som Energistyrelsen administrerer. Det er f.eks. ansøgninger og afgørelser om pristillæg, indberetninger og senere udbetaling af pristillæg til opgradering af biogas til det sammenkoblede system. Bemyndigelsen kan anvendes til alle områder inden for lov om naturgasforsyning, hvor det er hensigten at etablere selvhjælpsløsninger.

Generelt gælder det for bemyndigelserne, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at en forespørgsel, ansøgning, klage m.v. fra virksomheder og borgere til myndigheder, som ikke indgives digitalt, skal afvises, dog efter behørig vejledning efter forvaltningsloven.

Bemyndigelsen omfatter også ministerens svar på henvendelser m.v. fra borgere og virksomheder. Det er her hensigten i vidt muligt omfang at anvende borgernes og virksomhedernes E-Boks til brug for meddelelser m.v. fra myndigheder, da der ikke findes et centralt register over e-mailadresser. Ministeren kan endvidere med bemyndigelsen fastsætte regler for digital kommunikation fra ministeren. Dette kunne f.eks. være, at et svar på en henvendelse i en eventuel digital selvbetjeningsløsning sendes tilbage til afsenderen via den digitale selvbetjeningsløsning.

Hvis særlige forhold gør sig gældende, vil borgerne eller virksomhederne dog kunne ansøge m.v. på anden vis. Dette gælder f.eks. i forhold til borgere, der savner digitale kompetencer.

Lovforslaget ændrer ikke på borgernes eller virksomhedernes rettigheder efter anden lovgivning eller efter lov om naturgasforsyning. Det er alene måden, hvorpå borgere og virksomheder skal ansøge, anmelde, indberette m.v., der slås fast som digital kommunikation, i det omfang ministeren udnytter bemyndigelsen. Det betyder f.eks., at forvaltningsloven gælder fuldt ud. Selvhjælpsløsningen vil blive udarbejdet, så der tages højde for forvaltningslovens regler om vejledningspligt, partsrepræsentation, partshøring m.v.

Udveksling af personoplysninger vurderes, at kunne rummes inden for persondatabeskyttelseslovgivningens og Databeskyttelseslovens regler, herunder regler om datasikkerhed. Udveksling af oplysninger kan rummes inden for forvaltningslovens videregivelsesregler.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Lovforslagets del om en ny finansieringsform af tilsynet med el- og gasselskabernes almene beredskab og it-beredskab har mindre implementeringsmæssige konsekvenser for staten. Den nye finansieringsform er en følge af, at tilsynet med el- og gasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab flyttes fra Energinet til Energistyrelsen. Energistyrelsen vil have en øget økonomisk og implementeringsmæssig byrde som følge af opgaveoverførslen, og styrelsens driftsøkonomi vil blive belastet med 7,7 mio. kr. Energistyrelsens driftsøkonomiske belastning vil dog blive fuldt finansieret gennem de foreslåede gebyrhjemler i lovforslagets § 2, nr. 3, og § 3, nr. 7. Den foreslåede ændring af finansieringsformen for tilsynet med Energinets almene beredskab fra bevilling- til gebyrfinansiering indebærer, at Energistyrelsens bevilling tilsvarende nedsættes med 200.000 kr. i 2019 og 300.000 kr. i 2020 og frem.

Lovforslagets bemyndigelse i relation til gasforsyningssikkerhedsforordningen kan medføre økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for staten ved udmøntning i en bekendtgørelse om blandt andet en kompensationsordning, jf. dette lovforslags § 3, stk. 3.

Hensigten med kompensationsordningen er at give danske virksomheder mulighed for at få dækket de tab, de måtte have lidt forbindelse med, at virksomhedernes gasforsyning skal afbrydes som følge af, at Danmark skal levere gas til et naboland som følge af solidaritetsmekanismen fra gasforsyningssikkerhedsforordningen. Den danske stat skal samtidig kompenseres af nabolandet, jf. artikel 13, stk. 8 og stk. 10, i gasforsyningssikkerhedsforordningen. De nærmere regler for en kompensationsordning på medlemsstatsniveau skal fastlægges i mellemstatslige aftaler, der dog endnu ikke er indgået.

Der skal fastsættes en konkret model for, hvordan evt. afbrudte danske virksomheder modtager den relevante kompensation. Ministeren bemyndiges til at fastsætte en nærmere regler herfor.

Kompensationsordningens udformning for danske skadelidte som følge af Danmarks forpligtelse til at imødekomme en solidaritetsanmodning, vil så vidt muligt følge indholdet i de kommende mellemstatslige aftaler.

Forpligtelserne til at afbryde kunder og sende gas til nabolande i tilfælde af gaskriser vil være de samme, uagtet om der laves en kompensationsordning eller ej. Bemyndigelsen til at fastsætte en kompensationsordning vil sigte på ikke at stille danske virksomheder dårligere i den internationale konkurrence. Hvis der ikke fastsættes en kompensationsordning, så kan det blive problematisk for den danske stat i forhold til at blive kompenseret for at yde solidaritet til et naboland.

Som følge af solidaritetsmekanismen, jf. artikel 13, stk. 8 og 10, i gasforsyningssikkerhedsforordningen, skal der indgås mellemstatslige aftaler om kompensation mellem medlemslande. Efterfølgende eller parallelt hermed, er det hensigten at lave en national kompensationsordning, der så vidt muligt følger de mellemstatslige aftaler og sigter på, at relevant kompensation skal tilgå de danske virksomheder, der har lidt tab i forbindelse med afbrud. De evt. statsfinansielle konsekvenser af en national kompensationsordning skal afdækkes nærmere.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen berører ikke de nationale regler vedrørende kompensation og/eller erstatning for så vidt angår afbrydelse som følge af andre årsager end brug af solidaritetsmekanismen. Dermed følger sådanne forhold de almindelige nationale regler herom. Dette medfører, at der i udgangspunktet ikke er mulighed for at opnå kompensation og/eller kompensation for afbrydelse af gasforsyningen som følge af f.eks. rent tekniske forhold.

Afhængigt af hvordan kompensationsordningen udformes er det hensigten at sikre den nødvendige opbakning i Folketinget til eventuel finansiering, hvis Danmark forpligtes til at betale kompensation som følge af dansk brug af solidaritetsmekanismen, jf. artikel 13, stk. 8 og stk. 10, i gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Lovforslagets del om generelle digitaliseringsbestemmelser, der muliggør, at der kan fastsættes nærmere regler om pligtmæssig digital kommunikation mellem myndighederne og borgere/virksomheder inden for lov om naturgasforsynings område er en gennemførelse af princip 2 i den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning

De syv principper for digitaliseringsklar lovgivning er iagttaget. Særligt i forhold til princip 5, vil lovforslagets bemyndigelse i forhold til håndtering af gasforsyningskriser kunne udnyttes til, at kundedata indsamles. Det tilsigtes i givet fald, at sådanne datamængder for så vidt muligt skal forblive hos naturgaskunderne og deres forsyningsselskaber.

De øvrige dele af lovforslaget medfører ingen økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for staten.

Lovforslaget medfører ingen økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for kommuner eller regioner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslagets del om gebyropkrævning vil medføre økonomiske konsekvenser for netvirksomheder, produktionsbalanceansvarlige og produktionsvirksomheder i elsektoren og distributions- og lagervirksomheder i gassektoren. Netvirksomhederne må forventes at få mulighed for at øge deres indtægtsramme som følge af en forøget omkostning til myndighedstilsyn, mens andre virksomheder forventes at øge omkostningerne for deres ydelser.

Det følger af de foreslåede § 51 d, stk. 2, i lov om elforsyning og § 30 c, stk. 2, i lov om naturgasforsyning, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om størrelsen af det i § 51 d, stk. 1, i lov om elforsyning og § 30 c, stk. 1, i lov om naturgasforsyning og om opkrævningen. Det kommende gebyr vil blive opkrævet af Energistyrelsen via en gennemsigtig gebyrordning. Der forventes en samlet årlig gebyropkrævning på ca. 7,7 mio. kr. Samlet set vurderes det, at de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet er neutrale, da virksomhedernes betaling for tilsynet alene flyttes fra tarifbetaling hos Energinet til gebyrbetaling hos Energistyrelsen. Da Energinets hidtidige tilsynsarbejdet har været finansieret over tariffene, må disse i første omgang forventes nedsat tilsvarende proportionelt, men dog sidenhen øget for så vidt angår Energinets betaling til Energistyrelsen af gebyret for styrelsens tilsyn med Energinets beredskab (lovforslagets hjemmel).

Det vurderes ikke, at opkrævningen af ovenstående gebyrer vil medføre nye administrative byrder for erhvervslivet, da opkrævningen vil ske sammen med eksisterende fakturaer, der udsendes til virksomhederne. Gebyret vil blot fremgå som et separat beløb på fakturaen. Et mindre antal selskaber (ca. 5) får dog ikke fakturaer fra Energistyrelsen, disse vil derfor opleve en mindre administrativ byrde som følge af det nye gebyr.

Forslaget om ændring af lov om Energinet indebærer overordnet set en tilpasning af loven til den omorganisering af selskabet, som Energinet gennemførte 1. maj 2018, samtidigt med at ministerens beføjelser overfor selskabet er tilpasset den nye struktur. Ændringerne vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for Energinet.

Lovforslagets del om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden kan få økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet ved en udmøntning af hjemler til at fastsætte nærmere regler.

Med lovforslaget gives energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndigelse til at udstede regler om, at gasdistributionsselskaber, transmissionsselskaber og gasfyrede kollektive fjernvarmeværker skal udarbejde, opbevare og videregende oplysninger om kundegrupperes beskyttelse og deres gasforbrug. Lovforslaget vil på det grundlag medføre administrative byrder for det af Energinet ejede distributionsselskab, da det vil blive pålagt at indsamle oplysninger om deres kunder og deres gasforbrug.

Der gives endvidere energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler i forbindelse med en gasforsyningsskrise, herunder bestemmelser om forbud mod forbrug af naturgas. Selvom det kan medføre økonomiske konsekvenser for virksomheder og aktører i gassystemet, er et evt. behov for afbrydelse ikke en konsekvens af lovforslaget, men af den

bagvedliggende gasforsynings sikkerhedsforordning. Brug af reglerne til afbrydelse af hensyn til grænseoverskridende forhold (solidaritetskriser), vil alene være i helt ekstraordinære, enkeltstående tilfælde, hvor alle andre muligheder ellers er udtømte.

Gas- og varmekunder, herunder naturgasselskaber og grossister, der skal afbryde eller nedsætte gasforbruget som følge af en grænseoverskridende gasforsyningskrise (solidaritetskrise), forventes at kunne blive ydet en kompensation efter udmøntningen af dette lovforslags § 3, stk. 3.

Kompensationens omfang og indhold vil dog afhænge af de konkrete forhold og den konkrete ordning, der bliver fastsat. Kompensationsordningen forventes alene at finde anvendelse på den situation, hvor Danmark skal yde solidaritet til en anden medlemsstat, og når der i øvrigt foreligger en aftale mellem landene, der skal afgive og modtage solidaritet.

Under eller efter en solidaritetskrise, hvor Danmark i medfør af gasforsynings sikkerhedsforordningen skal sende gas til et naboland, vil der være en række potentielle skadelidte. Sådanne skadelidte kan bl.a. omfatte afbrudte kunder eller aktører, som bliver økonomisk påvirket af, at Danmark anmodes om solidaritet fra et naboland. Sådanne skadelidte forventes at kunne anmode om kompensation gennem den senere udnyttelse af lovforslagets bemyndigelse. Det skønnes i den forbindelse – hvis der bliver fastlagt en kompensationsordning med krav om revisorpåtegning, at administrative konsekvenser for erhvervslivet til revisorpåtegning vil kunne overstige 10 mio. kr. Eventuel kompensation for en sådan udgift, vil igen afhænge af indholdet i de kommende mellemstatslige aftaler herom.

Der foreslås endvidere indsat bestemmelser i lovforslaget, der muliggør, at der kan fastsættes nærmere regler om pligtmæssig digital kommunikation inden for naturgasforsyningslovens anvendelsesområde. Der vurderes ikke at være økonomiske konsekvenser for erhvervslivet ved at fastlægge hjemmel til at fastsætte regler om pligtmæssig digital kommunikation. Bemyndigelsen til at fastsætte regler om pligtmæssig digital kommunikation inden for naturgasforsyningslovens anvendelsesområde vurderes endvidere ikke at udgøre administrative konsekvenser for erhvervslivet, da størstedelen af kommunikationen med virksomheder allerede i dag sker digitalt.

I forhold til principperne om agil erhvervsrettet regulering, herunder princip 5 om brugervenlig digitalisering, vil en kommende udmøntning af energi-, forsynings- og klimaministerens bemyndigelse i lov om naturgasforsyning sikre brugervenlige og effektive løsninger, hvor det er hensigten, at branchen og alle de relevante interessenter inddrages. Det vurderes desuden, at de 4 andre principper om agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante, da lovforslaget ikke regulerer forhold, som er af betydning for eller til hindrer for disse principper.

Det vurderes, at lovforslaget alene vil medføre administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt, og der derfor ikke vil ske en yderligere kvalificering af de administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Der foreslås indsat bestemmelser i lovforslaget, der muliggør, at der kan fastsættes nærmere regler om pligtmæssig digital kommunikation inden for lov om naturgasforsynings område. Der vurderes

ikke at være administrative konsekvenser for borgerne, da korrespondancen med borgerne inden for lovens område er af mindre omfang og allerede i dag primært foregår digitalt.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have nogen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Med lovforslaget gennemføres Europa-Parlamentets og Europa-Kommissionens forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden. Gasforsyningsikkerhedsforordningens formål er at sikre gasforsyning til beskyttede kunder i EU i en gasforsyningskrise. Ved anvendelse af solidaritetsmekanismen skal det land, der modtager gas, betale kompensation til det land, der afgiver gas.

Gasforsyningsikkerhedsforordningen finder anvendelse fra 1. november 2017.

Gasforsyningsikkerhedsforordningens artikel 13, stk. 1-6, artikel 8, første og andet afsnit og artikel 13, stk. 14 og 15, finder dog først anvendelse fra den 1. december 2018.

Efter artikel 10, stk. 1, 2. led skal medlemsstaterne for at forhindre uberettiget gasforbrug i nødsituationer og solidaritetskriser underrette de ikkebeskyttede kunder om, at de skal standse eller reducere deres gasforbrug.

Efter artikel 13, stk. 8, 3. afsnit skal medlemsstaterne senest den 1. december 2018 træffe de nødvendige foranstaltninger, navnlig de tekniske, retlige og finansielle ordninger, jf. artiklens stk. 10, med henblik på at kunne modtage og afgive kompensation i en solidaritetskrise. Disse foranstaltninger kan fastsætte de praktiske retningslinjer for omgående betaling.

Efter artikel 13, stk. 10, skal medlemsstaterne senest den 1. december 2018 vedtage de nødvendige foranstaltninger, herunder i henhold til de tekniske, retlige og finansielle ordninger, for at sikre, at gas leveres til solidaritetsbeskyttede kunder i den anmodende stat i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1 og stk. 2.

De tekniske, retlige og finansielle ordninger, der skal sikre gennemførelse af artikel 13, stk. 8 og stk. 10, aftales mellem de medlemsstater, der er forbundet direkte eller gennem et tredjeland.

Der gives i lovforslaget energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndigelse til at fastsætte de regler om fastsættelse og inddeling af beskyttede kundegrupper, om krav til selskaber om at indhente oplysninger om kundegrupperes beskyttelse og gasforbrug, om udstedelse af forbud mod forbrug af gas eller fjernvarme samt om etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise.

Ved udstedelse af reglerne vil de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering blive iagttaget, herunder i forbindelse med fastsættelse af beskyttede kundegrupper.

Efter artikel 14, stk. 10, skal medlemsstaterne fastsætte regler om sanktioner for naturgasvirksomheders overtrædelse af artikel 14, stk. 6 eller 7 og træffe alle de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at sanktionerne gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning.

Lovforslagets del om gebyrer, nye rammer for Energinets selskabsstruktur og pligtmæssig digital kommunikation har i sig selv ingen EU-retlige konsekvenser.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. december 2018 til den 15. januar 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademisk Arkitektforening, Ankenævnet på Energiområdet, Antenneforeningen Vejen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Biofos A/S, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for Husstands vindmøller, Branchen Forbrugerelektronik, Brintbranchen, Bryggeriforeningen, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BATT-kartellet), Byggecentrum, Byggeskadefonden, CO-industri, Copenhagen Merchants, Chevron Danmark, DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), DANICA RESOURCES APS, Danmarks Almene Boliger (BL), Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danmarks Vindmølleforening, Danoil Exploration A/S, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Biotek, Dansk Byggeri, Dansk Center for Lys, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Facilities Management (DFM), Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Gas Distribution, Dansk Gas Forening, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Geotermi Aps, Dansk Miljøteknologi, Dansk Shell A/S, Dansk Solcelleforening, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik (DLTL), Dansk Varefakta Nævn, Dansk Ventilation, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Energiforbrugere (DENFO), Danske Maritime, Danske Regioner, Danske Tegl, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DANVAK, Datatilsynet, De frie Energiselskaber, DEA Deutsche Erdoel AG, Debra – Energibranchen, DELTA Dansk Elektronik, Det Økologiske Råd, DI – Organisation for erhvervslivet, Dommerfuldmægtigforeningen, DTU, E.ON Danmark A/S, Energi- og olieforum.dk, Energiforbrugeren, Energiforum Danmark, Energiklagenævnet, Energisammenslutningen, Energitjenesten, Forsyningstilsynet, Eniig, Eurowind Energy A/S, EWE Energie AG, Fagligt Fælles Forbund (3F), Finansrådet, Realkreditforeningen og Realkreditrådet - FinansDanmark, Fjernvarme Fyn, Fonden Kraka, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske belysningsarmaturer (FABA), Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Foreningen Biogasbranchen, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen Danske Kraftvarmeværker, Foreningen for Slutbrugere af Energi, Frederiksberg Kommune, FSR Danske revisorer, Green Network, Greenpeace, GreenTech Advisor, GreenWays, GTS (Godkendt Teknologisk service), Havarikommissionen, Hess ApS, HMN GasNet, HOFOR A/S, HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, HOFOR el og varme, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Institut for produktudvikling (IPU), Intelligent Energi, Ineos Danmark, IT-Branchen, Kamstrup A/S, Kjærgaard A/S, Kommunernes Landsforening, Kooperationen (Den Kooperative arbejdsgiver- og interesseorganisation i Danmark), Københavns Kommune - Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune – Økonomiforvaltningen, Københavns Kulturcenter, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landsbyggefonden, Landsforeningen af Solcelleejere,

Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller, LCA Center, Mærsk Drilling, Mærsk Olie og Gas A/S, Maabjerg Energy Center – MEC, NEAS Energy A/S, NGF Nature Energy, NOAH Energi og Klima, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Noreco, Nævnenes Hus, Offshoreenergy.dk, Olie Gas Danmark, Plastindustrien, Realkreditforeningen, Realkreditrådet og Finansrådet – FinansDanmark, Reel Energi Oplysning (REO), SE, Solar Elements A/S, Solar Lightning Consultants ApS, Solaropti, Solenergi Danmark A/S, Spirit Energy, Spyker Energy ApS, Statens ByggeforskningsInstitut, Equinor Danmark A/S A/S, Equinor Refining Denmark A/S, Syd Energi, Tekniq, Teknologisk Institut, TREFOR, Varmepumpefabrikantforeningen, Vattenfall A/S, Vedvarende Energi, VELTEK – VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening, Verdens Skove, Vindmølleindustrien, VNG Danmark AS, Wintershall Nordszee B.V., WWF Verdensnaturfonden, Økologisk Landsforening, Ørsted, Østkraft, Aalborg Portland A/S, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

10. sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Den merudgift, der forventes som følge af overflytningen af tilsyn med beredskab til Energistyrelsen vil blive finansieret via gebyrer fastsat i henhold til denne lov. Der forventes således en udligning af udgiften som beskrevet under de negative konsekvenser.	<p>Energistyrelsen får en merudgift på 7,7 mio. kr. årligt til finansiering af det beredskabstilsyn, der forventes overflyttet til Energistyrelsen pr. 1. juli 2019.</p> <p>Energistyrelsens bevilling forventes nedsat med 200.000 kr. i 2019 og 300.000 kr. i 2020 og frem, som følge af ændret finansieringsform af tilsynet med Energinets almene beredskab. Dette forventes finansieret via gebyrer som beskrevet under afsnittet om de positive konsekvenser.</p> <p>Som følge af solidaritetsmekanismen, jf. artikel 13, stk. 8 og 10, i gasforsyningsikkerhedsf</p>

		<p>orordningen, skal der indgås mellemstatslige aftaler om kompensation mellem medlemslande. Efterfølgende eller parallelt hermed, er det hensigten at lave en national kompensationsordning, jf. lovforslagets § 3, stk. 3, der så vidt muligt følger de mellemstatslige aftaler og sigter på, at relevant kompensation skal tilgå de danske virksomheder, der har lidt tab i forbindelse med afbrud. De evt. statsfinansielle konsekvenser af en national kompensationsordning skal afdækkes nærmere.</p> <p>Afhængigt af de mellemstatslige aftaler om kompensationsordningen, er det hensigten at sikre den nødvendige opbakning i Folketinget til eventuel finansiering, hvis Danmark forpligtes til at betale kompensation som følge af dansk brug af solidaritetsmekanismen, jf. artikel 13, stk. 8 og stk. 10, i gasforsyningsikkerhedsforordningen.</p>
--	--	--

Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Potentielt øgede administrative konsekvenser for Energistyrelsen og Forsyningstilsynet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Potentiel konsekvens på over 10 mio. kr., hvis kompensationsordningen i henhold til lovforslagets bemyndigelse, vil stille krav om revisorpåtegning.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Med lovforslaget fastsættes supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerhed og ophævelse af forordning nr. 994/2010. Der fastsættes med lovforslaget dels bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler dels nødvendige supplerende regler om straf.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Energinet kan i henhold til § 2, stk. 3, i lov om Energinet oprette datterselskaber, eje ejerandele i andre selskaber med begrænset ansvar samt indgå samarbejdsaftaler og lignende i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed.

Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2397-2398 forudsættes det, at en række af selskabets driftsopgaver løses inden for rammerne af datterselskaber organiseret som aktieselskaber, hvor Energinet ejer aktierne 100 procent, og at selskaberne blev oprettet i forbindelse med selskabets etablering. Det er i henhold til bemærkningerne endvidere en afgørende forudsætning, at infrastrukturen forbliver i offentligt eje, hvorfor det ikke er muligt at afhænde aktierne i datterselskaber, som driver den offentlige infrastruktur. Det fremgår endeligt, at Energinet med hjemlen til at oprette datterselskaber har mulighed for at strukturere sig, som selskabet finder det mest hensigtsmæssigt.

Det er ikke efter gældende ret et krav, at ministeren inddrages i oprettelsen af datterselskaber.

Det følger af den foreslåede nyaffattelse af § 2, *stk. 3, 1. pkt.*, at Energinet efter godkendelse af energi-, forsynings- og klimaministeren kan oprette datterselskaber. Energinets mulighed for at oprette datterselskaber er en videreførelse af gældende ret. Betingelsen om, at oprettelse af datterselskaber forudsætter ministerens godkendelse, udgør en ændring i forhold til gældende ret og indebærer, at Energinet ikke som hidtil vil kunne oprette datterselskaber uden ministerens godkendelse. Det præciseres ydermere, at betingelsen om ministerens godkendelse alene gælder oprettelsen af helejede datterselskaber og således ikke ejerandele i andre selskaber med begrænset ansvar, samarbejdsaftaler eller lignende. Forslaget indebærer på dette punkt endvidere en fravigelse af selskabsretten, idet oprettelse af datterselskaber i medfør heraf anses for at være en disposition, som i almindelighed kan foretages af selskabets ledelse uden ejerinddragelse. Energinet varetager imidlertid en række samfundsvigtige opgaver, og organiseringen heraf bør derfor være underlagt en tilstrækkelig offentlig kontrol.

Ved som foreslået at lade energi-, forsynings- og klimaministerens godkendelse være en forudsætning for Energinets oprettelse af datterselskaber kan ministeren sikre sig, at, at varetagelsen af Energinets opgaver tilrettelægges under en hensigtsmæssig organisering, som blandt andet lever op til kravet om at bevare myndighedslignende opgaver i moderselskabet, jf. herved den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 6 i lov om Energinet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, de specielle bemærkninger hertil og lovforslagets afsnit 3.2. Godkendelsen skal foreligge forinden nye datterselskabers oprettelse, og det forudsættes i øvrigt, at ministeren på forhånd orienteres om eventuelle planer om oprettelse af datterselskaber. Der sikres således tilstrækkelig kontrol med organiseringen af Energinet og selskabets aktiviteter. Den foreslåede bestemmelse udgør endvidere en del af de styringsmæssige rammer, som foreslås indført i forbindelse med, at en større del af Energinets driftsprægede aktiviteter varetages i datterselskaber, end det var tilfældet ved selskabets oprettelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Det er en forudsætning for henlæggelse af selskabets kerneopgaver i datterselskaber, at disse er helejede – altså at Energinet ejer samtlige aktier i de pågældende selskaber. Det er samtidig en forudsætning, at infrastrukturen forbliver i offentligt eje. Det er således ikke muligt for Energinet eller Energinets datterselskaber at afhænde aktierne i datterselskaberne eller infrastrukturen. Dette skal ligeledes fremgå af datterselskabernes vedtægter.

Det følger af den foreslåede indsættelse af *stk. 3, 2. pkt.*, at Energinet herudover kan eje andele i andre selskaber med begrænset ansvar samt indgå samarbejdsaftaler og lignende i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed. Der er tale om en videreførelse af gældende ret. Bestemmelsen indebærer, at Energinet som led i udøvelsen af sin virksomhed kan organisere sine aktiviteter i andre selskaber i blandet ejerskab med begrænset ansvar. Selskabet kan herudover indgå samarbejdsaftaler med andre selskaber. Kravet om ministerens godkendelse, jf. det foreslåede *stk. 3, 1. pkt.*, vedrører alene oprettelse af helejede datterselskaber og således ikke ejerskab af andele i andre selskaber, samarbejdsaftaler eller lignende. Energinet kan indgå i disse aktiviteter uden en godkendelse heraf fra ministeren, idet der er tale om mindre væsentlige organisatoriske ændringer, hvortil ministerens godkendelse ikke vurderes at være nødvendig. Ministeren skal dog fortsat orienteres om disse forhold i det omfang, Energinet finder det væsentligt, jf. hertil den foreslåede § 1, nr. 4, hvormed der foreslås en ny § 5, stk. 4, som forpligter Energinet til at orientere energi-, forsynings- og klimaministeren om væsentlige forhold vedrørende selskabets virksomhed. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets afsnit 3.2 i de almindelige bemærkninger samt de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4.

Til nr. 2.

§ 2, stk. 2, 3 og 5, i lov om Energinet indeholder bestemmelser om Energinets virksomhed, herunder Energinets mulighed for at oprette datterselskaber. Fordelingen af opgaver mellem moderselskab og datterselskaber fremgår ikke af lovens ordlyd. Af bemærkningerne til § 2, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2391-2395, fremgår, at det ud fra en driftsmæssig betragtning vil være mest hensigtsmæssigt at placere de driftsmæssige opgaver i underliggende driftsselskaber for el og gas, som forventes at kunne drives mest effektivt med et incitament til omkostningsreduktioner gennem fokus på driftsresultater i datterselskaberne. En sådan organisering indebærer desuden, at de overordnede planlægningsmæssige og myndighedslignende opgaver løses i modervirksomheden. Modervirksomheden fastlægger således de overordnede retningslinjer for den samlede virksomhed, og datterselskaberne arbejder inden for disse rammer. Eksempelvis skal den overordnede planlægning af fremtidige infrastrukturudbygninger varetages i moderselskabet, mens datterselskaberne vil arbejde med de mere tekniske og driftsrelaterede opgaver. Det nøjagtige snit i ansvarsfordelingen mellem modervirksomheden og datterselskaberne skal dog foretages af bestyrelsen. Det fremgår af bemærkningerne, at hensigten er at løse de overordnede systemansvars- og myndighedslignende opgaver i modervirksomheden, mens de driftsprægede transmissionsopgaver løses i datterselskaberne. Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at den nærmere afgrænsning mellem de funktioner, der løses i modervirksomheden og i datterselskaberne,

foretages ifølge bemærkningerne som led i etableringen af Energinet og derefter løbende af ledelsen i Energinet. Det forudsættes herved, at systemoperatørrollen skal udføres under direkte ejerskabsmæssig kontrol af energi-, forsynings- og klimaministeren.

Det følger af § 17 i lov om Energinet, at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand gælder for Energinet og virksomhedens helejede datterselskaber. Lovens § 2 giver hjemmel til, at Energinet udfører en række opgaver, herunder en række myndighedslignende opgaver i relation til selskabets virksomhed. Den gældende lov forudsætter således muligheden for, at myndighedsopgaver i et omfang kan varetages i virksomhedens datterselskaber. I det omfang datterselskaberne skal inddrages i udførelsen af Energinets myndighedslignende opgaver i form af eksempelvis forberedende materiale eller senere bidrag, er selskaberne underlagt de samme retssikkerhedsmæssige forskrifter, som moderselskabet er.

Det følger af den foreslåede indsættelse af § 2, *stk. 6, 1. pkt.*, at driftsprægede opgaver, som er omfattet af *stk. 2*, kan varetages i datterselskaber. Dette understøtter generelt en placering af driftsmæssige opgaver i datterselskaber.

Efter omorganiseringen af Energinet er en del af systemoperatøropgaven placeret i underliggende datterselskaber, idet disse opgaver vurderes at være af overvejende driftsmæssig karakter. Dette er overordnet set i overensstemmelse med forarbejderne til bestemmelsen, hvoraf det fremgår, at driftsprægede opgaver varetages mest hensigtsmæssigt i datterselskaber. Der sondres dog med den foreslåede bestemmelse ikke mellem de forskellige driftsmæssige opgaver, som det er tilfældet i forarbejderne til den gældende lov. Der opnås med den foreslåede bestemmelse en overordnet ramme for, hvorledes Energinet kan organisere sig som virksomhed ud fra opgavernes karakter. Det forventes, at den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Energinets forskellige aktiviteter kan drives efter deres eget rationale og deres egen forretningslogik i datterselskaber, mens ledelsen i Energinets moderselskab beholder et klart forretningsansvar for virksomhedens underliggende selskaber.

Det følger af den foreslåede § 2, *stk. 6, 2. pkt.*, at fastlæggelse af de overordnede retningslinjer for den samlede virksomhed og myndighedslignende opgaver ikke kan varetages i datterselskaber. Dette indebærer, at den overordnede planlægning af Energinets aktiviteter og myndighedslignende opgaver skal varetages i moderselskabet. Med de foreslåede rammer for Energinets virksomhed vil moderselskabet have det bedste overblik over Energinets samlede virksomhed, idet ledelsen i moderselskabet i medfør af sit koncernansvar har ansvar for optimering og drift af datterselskaberne inden for gældende regulering og forretningsområdernes målsætning. Herved styrkes Energinets styrbarhed og ledelsesmæssige fokus. Med den foreslåede ordning sikres det ligeledes, at ansvaret for at den sammenhængende energiplanlægning er placeret i moderselskabet, som ministeren har en direkte kontrol med. Baggrunden for at bevare de myndighedslignende opgaver i moderselskabet er ligeledes at sikre tilstrækkelig offentlig kontrol og indflydelse i relation til varetagelsen af disse opgaver.

Den foreslåede affattelse af § 2, stk. 6, 2. pkt. indebærer, at bemærkningerne til § 2 om, at modervirksomheden skal varetage de overordnede planlægningsmæssige og myndighedslignende opgaver, indføres i selve lovteksten. Herved sikres det, at den egentlige myndighedsudøvelse holdes tæt ved ministeren under den bedst mulige styring og gennemsigtighed af hensyn til retssikkerhedsmæssige forhold. Med en adskillelse af Energinets virksomhedsjuridiske funktioner og de myndighedslignende opgaver sikres det, at virksomhedshensyn ikke overvægtes i administrationen af myndighedsopgaverne.

Princippet om økonomisk forsvarlig forvaltning indebærer, at forvaltningen skal varetage samfundsøkonomiske hensyn, ikke må overforbruge midler, ligesom det almindelige forvaltningsretlige saglighedskrav indebærer, at forvaltningsakter ikke må udstedes med målet om økonomisk vinding. Omorganiseringen understøtter disse hensyn ved adskillelse af den regeludstedende enhed og datterselskaberne, der driver virksomhed i overensstemmelse med de udstedte retsregler. Hermed opnås en adskillelse af aktiviteter med forskellige økonomiske rammer og formål, altså mellem økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet, med henblik på at undgå interessekonflikt mellem forvaltningsbaseret myndighedsudøvelse og driftsorienteret virksomhed. Udførelse af driftsopgaver, hvor der hverken er myndighedsopgaver eller opgaver med direkte påvirkning af markedsaktører, kan organiseres så de kan styres efter almindelige forretningsmæssige principper. Med opdelingen af driftsmæssige opgaver og de myndighedslignende opgaver minimeres risikoen for, at der foretages usaglige dispositioner og opstår interessekonflikter, hvilket styrker Energinets habilitet.

Grænsedragningen mellem de myndighedslignende opgaver og de mere driftsprægede opgaver og dermed fordelingen af opgaverne mellem moderselskabet og datterselskaberne bør som hidtil overlades til Energinet, som dermed fastlægger de nærmere procedurer for samarbejde mellem myndighedsenheden og datterselskaberne. Denne nærmere grænsedragning forelægges for energi-, forsynings- og klimaministeren til godkendelse, ligesom efterfølgende væsentlige ændringer ligeledes skal godkendes af ministeren, forinden de kan træde i kraft.

Den nærmere grænsedragning mellem de opgaver, der skal varetages i moderselskabet, og de opgaver, som kan placeres i datterselskaber, skal foretages ud fra de overordnede hensyn bag omorganiseringen.

Et væsentligt hensyn er det retlige hensyn til, at Energinet skal løse sine myndighedslignende opgaver i overensstemmelse med gældende regler. Der gælder i forvaltningsretten et generelt udgangspunkt om forbud mod delegation af myndighedsudøvelse til private uden udtrykkelig hjemmel, og det er ved enhver selskabsretlig omstrukturering af Energinet væsentligt at inddrage de hensyn, der ligger bag forbuddet mod delegation af myndighedsudøvelse til private uden hjemmel. Hjemmelskravet hviler på hensynet til retssikkerhed samt til det offentliges kontrol og styring med den delegerede opgave. Myndighedslignende opgaver skal dog bevares i moderselskabet, hvor energi-, forsynings- og klimaministeren kan udøve indflydelse på væsentlige beslutninger.

Den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 6, vil medføre, at generelle regler, forskrifter og afgørelser skal udstedes af moderselskabet. I det omfang Energinet som led i udførelsen af sine myndighedslignende opgaver fastsætter, hvad der er ret i form af forvaltningsakter, skal disse opgaver placeres i Energinets myndighedsenhed i moderselskabet. Denne sagsbehandling skal ske under iagttagelse af forvaltningslovens regler, herunder ved sikring af ligebehandling og høring af de relevante parter. Myndighedsenheden har ansvaret for de regler, som de faglige enheder i Energinets datterselskaber anvender i deres virksomhed. Datterselskaberne vil derfor skulle bidrage til myndighedsenhedens arbejde ud fra deres praktiske erfaring med reglernes anvendelse, hvorimod opgaverne udføres af moderselskabet som udsteder af forvaltningsakterne, og at opgaven i det væsentligste beholdes i moderselskabet.

For så vidt angår opgaver med karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, som ikke indeholder noget strategisk element, kan disse varetages i datterselskaberne uden inddragelse af myndighedsenheden. I det omfang, Energinet mener, at sådanne driftsprægede opgaver mest hensigtsmæssigt varetages i selvstændige datterselskaber, hvor der eksempelvis er større driftsøkonomisk incitament til effektiviseringer og investeringer i kapacitet og produktudvikling, kan sådanne opgaver placeres i datterselskaber. Datterselskaberne skal herudover bidrage til Energinets overordnede planlægningsmæssige opgaver såsom eksempelvis systemplanlægning, udbygning og vedligeholdelse af transmissionsnet, investeringsplanlægning, beredskabs- og kapacitetsplanlægning, planlægning i relation til opretholdelse af balance i systemet og varetagelse af miljøhensyn.

Den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 6, skal således sikre den rigtige adskillelse af aktiviteter i Energinets moderselskab og datterselskaber. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at indsætte en bestemmelse i § 5, stk. 3, hvorefter Energinet skal fastsætte en koncerninstruks, som nærmere fastlægger beslutningsbeføjelserne mellem Energinet og selskabets helejede datterselskaber, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, og de specielle bemærkninger hertil.

Til nr. 3.

Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter i medfør af § 5, stk. 2, i lov om Energinet en vedtægt for Energinet. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2391-2393 og 2399-2400, at vedtægten skal indeholde de nærmere retningslinjer for virksomhedens udøvelse og overordnet set fastlægges efter principperne i selskabsloven. Vedtægten skal ifølge bemærkningerne blandt andet indeholde bestemmelser om virksomhedens formål, hæftelse og kapital, ejerministerens beslutningskompetence, afholdelse af halvårsmøder med bestyrelsens formand til orientering om virksomhedens forhold, krav til sammensætning af bestyrelsen og dennes opgaver, direktionen, tegningsregler, interessentforum, offentlighed om virksomhedens forhold, årsrapport, revision og lignende. Af vedtægten skal det desuden fremgå, at bestyrelsen skal udarbejde en forretningsorden for bestyrelsens arbejde, og at

denne skal godkendes af ministeren. Vedtægten skal anmeldes til Erhvervsstyrelsen, jf. § 16 i lov om Energinet.

Ministeren har med hjemmel i denne bestemmelse fastsat en vedtægt for Energinet, der opfylder disse krav. Det fremgår ikke direkte af loven eller bemærkningerne til bestemmelsen i § 5, stk. 2, om ministeren skal godkende eventuelle ændringer af vedtægten, som bestyrelsen af Energinet måtte foretage, men forudsættes at være tilfældet. Ministeren har således i praksis godkendt de ændringer af vedtægten, som Energinets bestyrelse har foretaget siden fastsættelse af selskabets vedtægt.

Det følger af den foreslåede ændring af § 5, *stk. 2*, at energi-, forsynings- og klimaministeren skal godkende ændringer af vedtægten. Der er tale om en præcisering af gældende ret på lovniveau. Præciseringen foreslås i forbindelse med denne lovændring, idet man herved bidrager til at skabe klare retlige rammer for den statslige ejerskabsvaretagelse af Energinet.

Til nr. 4.

Mens ministerens kontrol med moderselskabet er direkte, er kontrollen med datterselskaberne alene indirekte, idet det er Energinets moderselskab, der varetager den direkte kontrol med de underliggende datterselskaber. Denne indirekte indflydelse på aktiviteter i koncernens datterselskaber eksisterer i form af ministerens mulighed for gennem sin beslutningskompetence over for Energinet at påvirke, hvordan Energinet agerer som ejer af andre selskaber. Det fremgår ikke af loven eller bemærkningerne hertil, at ministeren skal fastsætte eller godkende vedtægter for Energinets datterselskaber. Det fremgår af forarbejderne, at Energinets datterselskaber er statslige aktieselskaber og således skal følge reglerne herom, hvorfor selskabsloven regulerer dette forhold, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2397. Herudover kan ministeren i medfør af den gældende § 5, stk. 1, træffe beslutning om ethvert forhold vedrørende Energinets anliggender på vedtægts- og instruktionsniveau. Der er således med den gældende § 5 ikke en direkte offentlig styring i form af energi-, forsynings- og klimaministerens ejerbeføjelser ned igennem koncernen. Der fremgår af den gældende lov heller ingen pligt for selskabet til at fastsætte en koncerninstruks om beslutningsbeføjelserne mellem Energinet og Energinets helejede datterselskaber, ligesom selskabet ikke i medfør af loven har en generel orienteringspligt over for ministeren.

Det følger af den foreslåede indsættelse af en ny bestemmelse i § 5, *stk. 3*, at energi-, forsynings- og klimaministeren skal godkende vedtægterne for Energinets helejede datterselskaber og ændringer heraf. Dette er en fravigelse af de almindelige selskabsretlige regler, hvorefter stifterne underskriver vedtægterne, og generalforsamlingen – altså selskabets ejer eller ejere - vedtager eventuelle ændringer heraf. I medfør af selskabsretten er det således Energinets moderselskab som stifter og ejer af datterselskaberne, der godkender datterselskabernes vedtægter og ændringer heraf. Ændringen kræver derfor særskilt hjemmel i lov. Hermed sikres ministerens indflydelse på datterselskabernes vedtægter, ligesom ministeren i dag har indflydelse på vedtægterne for Energinets moderselskab. Denne ændring støtter op om formålet med de stærke styringsmæssige

instrumenter i den gældende § 5 med intentionen om en stærk kontrol af selskabets aktiviteter, som umiddelbart svækkes ved en placering af aktiviteterne i datterselskaber. Ministerens kontrol med aktiviteterne placeret i datterselskaber sikres således med de foreslåede ændringer.

Det skal fremgå af vedtægterne, at væsentlige beslutninger i Energinets helejede datterselskaber skal godkendes af ministeren og af Energinets bestyrelse, jf. den foreslåede indsættelse af § 5, stk. 5 i lov om Energinet, jf. forslaget § 1, nr. 4. Væsentlige beslutninger kan være beslutninger i forbindelse med større investeringer eller ændringer i selskabsstrukturen, hvilket beskrives nærmere i vedtægterne for datterselskaberne eller på anden vis. Vedtægterne skal ligeledes indeholde en procedure for, hvordan ministeren orienteres om datterselskabernes virksomhed på kvartalsmøder og ad hoc-møder, hvor dette er påkrævet. Det skal fremgå af vedtægterne, at ministeren kan forlange at få stillet enhver oplysning om datterselskaberne til rådighed, ligesom Energinet er forpligtet til at orientere ministeren om ethvert forhold af større økonomisk, strategisk eller politisk betydning.

Den foreslåede ændring skal sammenholdes med den foreslåede nyaffattelse af lovens § 2, stk. 3, i den foreslåede § 1, nr. 1, hvorefter ministeren skal godkende Energinets oprettelse af datterselskaber, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil. Ministeren skal i forbindelse med oprettelsen af et datterselskab i Energinet således godkende vedtægterne for datterselskaberne, herunder sikre at Energinets aktiviteter organiseres ud fra de hensyn, der foreskrives i lov om Energinet og bemærkningerne hertil. Dette kan eksempelvis gælde opdelingen af konkurrenceudsatte og ikke-konkurrenceudsatte aktiviteter, som ikke må varetages i samme selskaber, og hvor der ikke må være personsammenfald i ledelserne for de pågældende selskaber.

Det følger af den foreslåede indsættelse af en ny bestemmelse i § 5, stk. 4, 1. pkt., at Energinets bestyrelse skal fastsætte en koncerninstruks, som nærmere fastlægger beslutningsbeføjelserne mellem Energinet og selskabets helejede datterselskaber. Dette foreslås med henblik på at tilrettelægge det overordnede koncernansvar inden for Energinets organisation, herunder ansvarsfordelingen mellem Energinets moderselskab og datterselskaber.

Koncerninstruksen skal blandt andet beskrive opgaver, ansvar og beføjelser for henholdsvis ledelsen i Energinet og ledelsen i datterselskaberne. Koncerninstruksen har således til formål at beskrive det overordnede styringsmæssige koncernansvar. Instruksen skal ligeledes beskrive, hvilke beslutninger der på grund af deres karakter altid skal træffes af bestyrelsen i Energinet. Disse emner skal beskrives kvalitativt i koncerninstruksen. Koncerninstruksen skal sikre tilstrækkelig inddragelse af Energinets koncernbestyrelse i virksomhedens væsentlige anliggender i datterselskaberne og skabe rammen for effektiv og ubrudt ledelse hele vejen ned gennem koncernen. Myndighedsenheden i Energinet og de opgaver, der henhører under denne enheds kompetence, skal ligeledes beskrives i koncerninstruksen. Koncerninstruksen skal sikre regelmæssig rapportering og dialog koncernens selskaber imellem. Forpligtelsen til at fastsætte koncerninstruksen skal fremgå af de helejede datterselskabers vedtægter. Energinets moderselskab skal påse, at datterselskaberne drives efter koncerninstruksen og de fastsatte procedurer og

retningslinjer for koncernens arbejde. Bestyrelserne i de enkelte datterselskaber skal påse, at disse politikker og retningslinjer efterleves i datterselskabernes virke.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i *stk. 4, 2. pkt.*, at koncerninstruksen skal godkendes af energi-, forsynings- og klimaministeren. Formålet med at indsætte denne betingelse i bestemmelsen er, at ministeren hermed skal godkende tilrettelæggelsen af ansvarsfordelingen mellem Energinets moderselskab og datterselskaber, og at fordelingen er foretaget ud fra ovenstående hensyn.

Det følger af den foreslåede *stk. 5*, at Energinets bestyrelse skal orientere energi-, forsynings- og klimaministeren om væsentlige forhold vedrørende Energinets virksomhed. Det foreslås, at der indsættes en eksplicit oplysningspligt for Energinet over for ministeren foranlediget af den ændrede organisering, hvor en del af virksomhedens aktiviteter er flyttet ned i datterselskaber og dermed længere væk fra ministerens kontrol. Med den foreslåede bestemmelse fremgår en klar forpligtigelse for Energinets bestyrelse til af egen drift at orientere ministeren om alle væsentlige forhold i virksomheden og dens aktiviteter udover orienteringen på de faste møder.

Væsentlige forhold vedrørende Energinets virksomhed er eksempelvis væsentlige ændringer i virksomhedens økonomi, herunder indtægter, omkostninger, kapitalpolstring samt risikoeksponering. Større ændringer vedrørende forsyningsikkerhedsmæssige forhold vil ligeledes udgøre væsentlige forhold, ligesom ændringer i Energinets strategi eller aktiviteter og forhold af politisk betydning. Det er Energinets bestyrelses vurdering, hvad der udgør et væsentligt forhold, som ministeren bør orienteres om, og de angivne eksempler er ikke en udtømmende gennemgang. Ministeren kan på baggrund af det oplyste træffe beslutning om, hvilke dispositioner der kræver ministergodkendelse, såsom eksempelvis væsentlige beslutninger, herunder om større investeringer og frasalg, som skal lægges op til bestyrelse og ejer. Oplysningspligten indsættes for at sikre, at ministeren har et oplyst grundlag for at føre tilsyn med Energinet, og i rette tid kan træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå et særligt forhold, såfremt der skulle opstå behov herfor.

Koncernbestyrelsen skal i den forbindelse udover koncerninstruksen påse udarbejdelsen af relevante procedurer og retningslinjer til sikring heraf, herunder datterselskabernes forpligtigelse til at underrette koncernbestyrelsen om væsentlige forhold. Koncernbestyrelsen skal herudover udarbejde retningslinjer, som bestemmer, hvorledes koncernbestyrelsen skal orientere energi-, forsynings- og klimaministeren om ethvert forhold vedrørende Energinets eller datterselskabernes virksomhed, som er af væsentlig, principiel, økonomisk, strategisk eller politisk betydning.

Ovenstående styringsmæssige beføjelser for ministeren foreslås i kombination med den foreslåede § 1, nr. 6, om indsættelse af en § 6 a, som sætter rammerne for sammensætningen af Energinets datterselskabers bestyrelse, jf. afsnit 3.2 i de almindelige bemærkninger og de specielle bemærkninger til § 1, nr. 6. Samlet set sikrer dette ministerens styringsbeføjelser ned gennem Energinets koncern.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 5 i lovforslaget til den oprindelige hovedlov, at det er en forudsætning, at ministeren med sine beslutninger ikke reelt overtager den faktiske ledelse af Energinet. Det er ikke hensigten med de foreslåede ændringer at fravige denne forudsætning eller den almindelige selskabsretlige ordning, hvorefter bestyrelsen uafhængigt af ejerne skal handle ud fra, hvad der tjener selskabet bedst. Ejerskabet til Energinets dattersekslaber skal derfor i overensstemmelse med den gældende lov om Energinet udøves indirekte via moderselskabet og med respekt for bestyrelsernes kompetencer i datterselskaberne og den selvstændige drift heraf.

Til nr. 5.

Det fremgår af den gældende § 6, stk. 5, i lov om Energinet, at medarbejderne i Energinet og selskabets datterselskaber som udgangspunkt vælger tre medarbejderrepræsentanter til bestyrelsen, herunder en koncernrepræsentant, efter tilsvarende regler i selskabsloven. Antallet af medarbejderrepræsentanter afviger fra de regler, der i medfør af selskabsloven gælder for aktieselskaber. Det fremgår af forarbejderne til § 6, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2400-2401, at medarbejderrepræsentanterne og suppleanter for medarbejderrepræsentanterne skal vælges efter reglerne i selskabsloven, hvilket blandt andet indebærer, at repræsentanterne sidder i bestyrelsen for en periode af fire år. Medarbejderne i Energinets datterselskaber, der er aktieselskaber, vælger medarbejderrepræsentanter til bestyrelserne i de respektive datterselskaber efter reglerne i selskabsloven.

Det følger af den foreslåede nyaffattelse af § 6, *stk.* 5, at medarbejderne i Energinet og Energinets helejede datterselskaber vælger 3 medarbejderrepræsentanter til bestyrelsen efter reglerne herom i selskabsloven. Som følge af Energinets omorganisering 1. april 2017, hvor en væsentlig del af virksomhedens aktiviteter blev flyttet ned i datterselskaber, arbejder størstedelen af selskabets medarbejdere i Energinets datterselskaber. Kravet om, at alene en ud af Energinets tre medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen vælges blandt medarbejderne i Energinets datterselskaber som koncernrepræsentant, vurderes derfor ikke at være proportionalt.

Ændringen indebærer, at Energinet får mulighed for selv at sammensætte deres medarbejderrepræsentation og fordele medarbejderrepræsentationspladserne inden for selskabslovens regler herom. Med den foreslåede nyaffattelse af § 6, stk. 5, tilpasses bestemmelsen om medarbejderrepræsentation således Energinets nye koncernstruktur, ligesom Energinet sikres en yderligere fleksibilitet i relation til valg af medarbejderrepræsentation, som ligeledes kan fungere i en eventuel ny omstrukturering.

Den foreslåede nyaffattelse indebærer endvidere, at en henvisning til lovens § 27 udgår. § 27 indeholdt en række overgangsregler, men er ophævet.

Til nr. 6.

Lov om Energinet indeholder ingen bestemmelser om ledelsen af Energinets helejede datterselskaber. Det fremgår af forarbejderne jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2391-2392, at det forudsættes, at datterselskaberne organiseres som aktieselskaber og dermed er omfattet af reglerne om aktieselskaber i selskabsloven. Dette indebærer i medfør af bemærkningerne, at ledelsen vælges på generalforsamlinger, og som eneejer af datterselskaberne vælger koncernbestyrelsen for Energinet bestyrelsesmedlemmer til datterselskaberne. Det angives i bemærkningerne, at en ofte anvendt model i denne forbindelse er at sammensætte bestyrelsen i datterselskaberne af repræsentanter for direktionen i moderselskabet og eventuelt andre ledende medarbejder i modervirksomheden suppleret med medarbejderrepræsentanter efter selskabslovens regler. Datterselskaberne i Energinet er organiseret i aktieselskabsform, og i henhold til selskabsloven eksisterer der flere forskellige muligheder for valg af ledelsesstruktur for disse selskaber.

Det følger af den foreslåede § 6 a, stk. 1, at Energinets helejede datterselskaber skal ledes af en bestyrelse. Med den foreslåede bestemmelse opnås en ledelsesstruktur, hvorefter Energinets helejede datterselskaber skal ledes af en bestyrelse, og ikke af en direktion. Den foreslåede bestemmelse skal sammenholdes med den foreslåede stk. 2, som fastsætter regler for sammensætningen af bestyrelsen. Energi-, forsynings- og klimaministeren udøver sine beføjelser over for Energinet ved meddelelser til moderselskabets bestyrelse. Bestyrelsen implementerer disse beslutninger over for direktionen i Energinets moderselskab. Denne model er betinget af, at den overordnede og strategiske ledelse i datterselskaberne varetages af en bestyrelse, hvorfor det foreslås at indsætte en bestemmelse som § 6 a, stk. 1, om, at Energinets helejede datterselskaber ledes af en bestyrelse. Hermed varetages den overordnede strategiske ledelse af datterselskaberne af en bestyrelse på samme vis, som den overordnede strategiske ledelse af koncernen varetages af bestyrelsen i moderselskabet.

Det følger af det foreslåede stk. 2, at direktionen i Energinet skal have flertal i bestyrelserne i Energinets helejede datterselskaber. Med den foreslåede bestemmelse opnås en ledelsesstruktur, hvorefter Energinets helejede datterselskaber skal ledes af en bestyrelse, hvori koncerndirektionen i Energinet skal have flertal. Forslaget i stk. 2 om, at Energinets koncerndirektion skal have flertal i selskabets helejede datterselskabers bestyrelser, sikrer en ledelsesmæssig sammenhæng i koncernen. Således vil ministerens instruktioner til Energinets bestyrelse blive videreført ved bestyrelsens instruktioner til Energinets direktion, som viderefører instruktionerne ned i datterselskaberne. Sammenholdt med den foreslåede bestemmelse i stk. 1 om, at datterselskaberne skal ledes af en bestyrelse, opnår man herved en ubrudt styringskæde fra ministeren ned til datterselskabernes ledelse.

Det følger af det foreslåede stk. 3, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan beslutte, at kravet til sammensætning af bestyrelsen i et af Energinets helejede datterselskaber, jf. stk. 2, kan fraviges helt eller delvist. Med den foreslåede bestemmelse kan ministeren undtage et datterselskab fra kravet i det foreslåede § 6 a, stk. 2, hvorefter direktionen i Energinets moderselskab skal have flertal i bestyrelserne i Energinets helejede datterselskaber, fraviges. Bestemmelsen foreslås indført

for at sikre muligheden for fleksibilitet i forhold til bestyrelsernes sammensætning i selskaber, hvor andre hensyn vejer tungere end hensynet til at bevare en ubrudt styringskæde fra ejerministeren ned i datterselskaberne. Dette kan eksempelvis være hensynet til de specifikke forhold eller og den særlige opgavevaretagelse i et datterselskab, som eksempelvis kan medføre et behov for særlige faglige kundskaber eller ledelsesmæssige kompetencer og erfaringer. Ministeren kan i disse tilfælde beslutte, at direktionen i Energinet skal være repræsenteret ved et mindretal eller være uden repræsentation i det pågældende datterselskab. Det er ministerens vurdering, hvorvidt bestyrelsessammensætningskravet kan fraviges. Koncerndirektionens flertal i datterselskabernes bestyrelse er således hovedreglen, hvorfra der alene kan gøres undtagelse for datterselskaber i særlige tilfælde i selskaber, hvor ministeren vurderer, at der ikke er behov for en ubrudt styringskæde fra ejer ned i datterselskaberne, men at ministerens kontrol med selskabet er tilstrækkeligt varetaget med de øvrige styringsmæssige redskaber i lov om Energinet.

Det er formålet med bestemmelsen at styrke den offentlige kontrol med datterselskabernes aktiviteter i kombination med de øvrige foreslåede ejerbeføjelser, der herudover foreslås med dette lovforslag, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, om § 5, stk. 2-5, i lov om Energinet, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 7

Det fremgår af § 7, stk. 1, i lov om Energinet, at den daglige ledelse varetages af en direktion, der ansættes af bestyrelsen efter forudgående orientering af energi-, forsynings- og klimaministeren. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2401, at bestemmelsen retter sig mod Energinets moderselskab. Loven regulerer ikke på tilsvarende vis spørgsmålet om den daglige ledelse af Energinets datterselskaber.

Det følger af den foreslåede ændring af § 7, *stk. 1*, at det i lovteksten præciseres, at det er den daglige ledelse af Energinet, der varetages af en direktion. Ændringen er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 1, nr. 8, foreslås indført en ny bestemmelse i § 7 a, hvoraf det vil fremgå, at den daglige ledelse af Energinets helejede datterselskaber ligeledes skal varetages af en direktion, der ansættes af datterselskabets bestyrelse. Den foreslåede ændring tydeliggør således, at der i § 7, stk. 1, er tale om Energinets moderselskabs direktion og således ikke Energinets helejede datterselskabers direktioner. Den daglige ledelse af Energinets helejede datterselskaber skal ligesom den daglige ledelse af moderselskabet varetages af en direktion, men der gælder ikke ligesom for Energinets moderselskab et krav til direktionens sammensætning.

Til nr. 8.

Det fremgår af forarbejderne til lov om Energinet, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, spalte 2391-2392-, at datterselskaberne organiseres som aktieselskaber og dermed er omfattet af reglerne om aktieselskaber i selskabsloven. Ifølge forarbejderne vælges ledelsen i aktieselskaberne på generalforsamlinger. Som eneejer af datterselskaberne vælger koncernbestyrelsen for Energinet

ifølge bemærkningerne et flertal af bestyrelsesmedlemmerne for datterselskaberne. Ifølge forarbejderne er en ofte anvendt model i denne forbindelse at sammensætte bestyrelsen i datterselskaberne af repræsentanter for direktionen og eventuelt andre ledende medarbejder i modervirksomheden suppleret med medarbejderrepræsentanter efter selskabslovens regler.

Der foreslås indsat en bestemmelse som § 7 a, hvorefter den daglige ledelse af Energinets helejede datterselskaber skal varetages af en direktion, der ansættes af datterselskabets bestyrelse. Bestemmelsen medfører, at den daglige ledelse af Energinets helejede datterselskaber på tilsvarende vis som Energinets moderselskab skal varetages af en direktion, jf. § 7, stk. 1, i lov om Energinet. Idet energi-, forsynings- og klimaministeren ikke har eller tiltænkes at skulle have samme ledelsesmæssige beføjelser over for Energinets datterselskaber, som ministeren har over for Energinet, skal der dog ikke ske orientering af ministeren forud for ansættelse af direktionen, som det gælder for direktionen i Energinets moderselskab. Dette ville indebære en fravigelse af reglerne i selskabsretten, og vurderes ikke at være et nødvendigt styringsværktøj for ministeren. Direktionen i Energinets datterselskaber skal ligesom direktionen i Energinets moderselskab udføre de opgaver og følge de retningslinjer og anvisninger for virksomhedens drift, som bestyrelsen har fastlagt.

Til § 2

Til nr. 1

Fodnote 1 til lovens titel foreslås nyaffattet, således at den seneste ændring af VE-direktivet fremgår.

Det er således i noten tilføjet, at Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/1513/EU af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder. Ændringsdirektivet er implementeret ved lov nr. 1754 af 27. december 2016 om ændring af lov om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser fra transport.

Nyaffattelsen af noten er alene af ordensmæssig karakter.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse i § 51 b, stk. 1, i elforsyningsloven, skal Energinet halvårligt betale et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostningerne til tilsyn med Energinet og denne virksomheds datterselskaber efter § 51, stk. 1, i elforsyningsloven. Tilsynet, der føres omfatter bl.a. tilsynet med Energinets almene beredskab og it-beredskab. Beløbet til dækning af omkostninger til tilsyn er i henhold til den gældende bestemmelse i § 51 b, stk. 2, i elforsyningsloven, der fastsat til 4,5 mio. kr. Dette beløb indeholder ikke finansieringen af tilsynet med det almene beredskab, der i stedet finansieres via Energistyrelsens almindelige

bevilling. Beløbet på 4,5 mio. kr. reguleres årligt med satsen for det generelle pris- og lønindeks, der er fastsat af Finansministeriet, jf. 51 b, stk. 2, 2. pkt.

Det følger af den foreslåede ændring af § 51 b, stk. 2, 1. pkt., i elforsyningsloven, at det samlede beløb, som Energinet halvårligt skal betale til energi-, forsynings- og klimaministeren til dækning af omkostninger til tilsyn med Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber efter § 51 b, stk. 1, vil blive fastsat til 4,68 mio. kr. i stedet for 4,5 mio. kr.

Forskellen mellem det nuværende beløb i den gældende § 51 b, stk. 2, og det foreslåede beløb, vil udgøre finansieringen af det tilsyn, Energistyrelsen fører med Energinets almene beredskabsarbejde, jf. § 85 b, stk. 4, i lov om elforsyning. Forslaget indebærer, at Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskab overgår til gebyrfinansiering, med henblik på en ensretning af finansieringen af Energistyrelsens tilsyn med Energinets beredskabsarbejde, idet tilsynet med Energinets it-beredskab allerede i dag er gebyrfinansieret. Beløbsændringen har derfor ikke betydning i forhold til finansieringen af tilsynet med it-beredskabet efter § 85 c, stk. 6, idet dette allerede er indeholdt i de 4,5 mio. kr. Finansieringen af tilsynet it-beredskabet blev fastsat ved lov nr. 1755 af 27. december 2016 om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 5.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i § 8, stk. 2, i lov om elforsyning kan de kollektive elforsyningsvirksomheders, herunder Energinet, opkræve tariffer af brugerne, der modtager virksomhedens ydelser, til dækning af de omkostninger de kollektive elforsyningsvirksomheder, herunder Energinet, har i medfør af denne lov og lov om vedvarende energi, medmindre omkostningerne er finansieret på anden måde, herunder af statsmidler.

Det følger af den foreslåede indsættelse af § 51 d, stk. 1, i lov om elforsyning, at virksomheder med elproduktionsbevilling efter § 10, stk. 1, netvirksomheder samt virksomheder, der yder balancering af elsystemet, halvårligt skal betale et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostninger til det tilsyn, der føres med virksomhederne efter regler udstedt i medfør af § 85 b, stk. 4, og § 85 c, stk. 6. § 85 b, stk. 4, og § 85 c, stk. 6, som bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om udførelse af tilsynet med henholdsvis det almene beredskab og it-beredskabet hos disse virksomheder. Bemyndigelserne er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 1024 af 21. august 2007 om beredskab for elsektoren og bekendtgørelse nr. 425 af 1. maj 2018 om it-beredskab for el- og naturgassektorerne.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at det forventes, at energi-, forsynings- og klimaministeren med hjemmel i §§ 85 b, stk. 4, 85 c, stk. 6 og § 92 i lov om elforsyning vil flytte tilsynet med virksomhedernes arbejde med det almene beredskab og it-beredskabet efter henholdsvis § 85 b, stk. 1 og 2, og § 85 c, stk. 1, fra Energinet til Energistyrelsen med virkning fra 1. juli 2019. Baggrunden herfor er, at det på baggrund af en evaluering af Energistyrelsen foretaget af energi-, forsynings- og klimaministeren vurderes, at der i Energistyrelsen eksisterer et tilstrækkeligt fagligt miljø til, at Energistyrelsen på betryggende vis vil kunne varetage tilsynet med

bl.a. elvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab. Se nærmere herom i afsnit 2.2 og 3.2. i de almindelige bemærkninger.

Det følger af det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.*, at energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndiges til at fastsætte størrelsen af det i stk. 1 nævnte beløb. Gebyrerne forventes fordelt på 4 kategorier, graderet således, at gebyret vil være størst for virksomheder i kategori 1 og lavest for virksomheder i kategori 4. Det forventes, at de 4 kategorier for gebyropkrævningen vil basere sig på den kategorisering, der foretages af virksomhederne efter bekendtgørelse nr. 425 af 1. maj 2018 om it-beredskab for el- og naturgassektorerne (it-beredskabsbekendtgørelsen), under hensyntagen til den klassificering, der foretages af virksomhedernes anlæg efter bekendtgørelserne om det almene beredskab som beskrevet nærmere nedenfor.

Af bekendtgørelsen fremgår det, at virksomhederne i el- og naturgassektorerne inddeles af tilsynsmyndigheden i tre kategorier på baggrund af deres betydning for forsyningen på nationalt, regionalt eller lokalt niveau. Kategoriseringen bruges til at differentiere kravene til virksomhederne i bekendtgørelsen og er dermed med til at fastlægge, hvor ofte og hvor omfattende tilsyn der skal føres med virksomhederne. Kategoriseringen af virksomhederne revideres årligt.

Kategoriseringen af el- og naturgasvirksomhederne skal dog sammenholdes med den klassificering, der foretages af virksomhedernes anlæg efter bekendtgørelse nr. 1024 af 21. august 2007 om beredskab for elsektoren og bekendtgørelse nr. 1025 af 21. august 2007 om beredskab for naturgassektoren (bekendtgørelser om det almene beredskab). Tilsynsmyndigheden på beredskabsområdet (på nuværende tidspunkt Energinet) foretager en klassificering af anlæggene fordelt på tre klasser ud fra anlæggenes betydning for den nationale, regionale eller øvrige forsyning af henholdsvis el og naturgas. Klassificeringen af anlæg bruges ligeledes til at differentiere kravene til virksomhederne og er dermed med til at fastlægge, hvor ofte og hvor omfattende tilsyn, der skal føres med virksomhederne.

Der er som udgangspunkt en sammenhæng mellem virksomheders kategorisering efter it-beredskabsbekendtgørelsen, og den klassificering, som virksomhedernes anlæg opnår efter bekendtgørelserne om det almene beredskab. Generelt er virksomheder med klasse 1-anlæg også kategori 1-virksomheder. Der er dog et mindre antal kategori 1-virksomheder, der har et større antal klasse 1-anlæg fordelt på flere lokaliteter. Der vil derfor skulle føres et mere omfattende tilsyn med de kategori 1-virksomheder, der ejer flere klasse 1-anlæg, idet der også skal føres individuelt tilsyn med de klassificerede anlæg.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har derfor vurderet, at det er nødvendigt at tage højde for både el- og naturgasvirksomhedernes kategorisering og antallet af klassificerede anlæg, som virksomhederne ejer, når gebyret for tilsynet med det almene beredskab og it-beredskabet skal fastsættes. Det forventes derfor, at energi-, forsynings- og klimaministeren vil tage højde herfor, når ministeren udnytter sin bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om beløbets størrelse.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet således, at der i disse regler vil blive angivet kriterier for virksomheders inddeling i de nævnte kategorier, samt hvad gebyret for hver af

kategorierne er fastsat til. Det forventes således, at Energistyrelsen kan justere gebyrerne efter det generelle pris- og lønindeks fastsat af Finansministeriet. Det forventes endvidere, at Energistyrelsen kan justere gebyrerne, så de afspejler antallet og størrelsen af de virksomheder, der føres tilsyn med i sektorerne. Der vil således være en fuld omkostningsdækning for Energistyrelsen, hvilket betyder, at udgifterne forbundet med tilsynet modsvarer af de samlede opkrævninger. Ordningen hviler dermed i sig selv. Dette vil sikre, at princippet om proportionalitet mellem den ydelse, som virksomheden får, og det gebyr, der opkræves herfor, overholdes.

Det følger af det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.* at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af det i *stk. 1* nævnte beløb. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at betalingerne skal ske efter halvårlige fakturaer. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at betalingerne skal ske til Energistyrelsen, som forventes at få delegeret kompetencen til at varetage opgaverne med tilsynet med el- og gasvirksomhederne almene beredskab og it-beredskab. Det forventes, at der fastsættes regler om efterregulering af beløbet, der betales, så det sikres, at virksomhederne ikke betaler for meget eller for lidt. Det forventes, at der fastsættes regler om, hvor hurtigt virksomhederne skal indbetale beløbet efter udstedelse af fakturaen. Det forventes, at der fastsættes regler om, at der skal betales renter i medfør af renteloven, såfremt der ikke betales rettidigt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 7, endvidere til afsnit 2.2, 3.2 og 4 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Lov om naturgasforsyning indeholder regler, der gennemfører EU-direktiver, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF (VE-direktivet). Loven indeholder derfor en EU-note til lovens titel.

VE-direktivet blev ændret i 2015 ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/1513/EU af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder. Ændringsdirektivet er implementeret ved lov nr. 1754 af 27. december 2016 om ændring af lov om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser fra transport.

Det følger af den foreslåede nyaffattelse af fodnoten til lovens titel, at det fremgår af noten, at Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af anvendelsen af vedvarende energi er blevet ændret ved ovennævnte ændringsdirektiv.

Ændringen af direktivet medfører ikke behov for at ændre indholdsmæssigt i lov om naturgasforsyning.

Til nr. 2

Det fremgår af § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om naturgasforsyning, at lovens formål bl.a. er at sikre, at landets naturgasforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til forsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse.

Det følger af den foreslåede ændring af § 1, stk. 1, 1. pkt., at lovens formål udvides til også at omfatte opfyldelse af EU-retlige forpligtelser vedrørende forsyningssikkerheden i EU.

Forslaget indebærer, at der inden for lovens formål og anvendelsesområde kan sikres tilrettelæggelse af landets naturgasforsyning under hensyntagen til forsyningssikkerheden i EU. Forslaget har til formål at sikre, at der inden for loven kan fastsættes regler til gennemførelse og anvendelse af gasforsyningssikkerhedsforordningen i Danmark. Det er med bestemmelsen ikke hensigten at udvide lovens formål og anvendelsesområde til en generel forpligtelse til at varetage forsyningssikkerhed i EU, ud over det der følger af gasforsyningssikkerhedsforordningen og eventuelt senere ændringer til denne.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede indsættelse af § 23 a i lov om naturgasforsyning, jf. lovforslagets § 3, nr. 3, hvorefter energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler til anvendelse og gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til oprettelse af gasforsyningssikkerhed i gasforsyningskriser.

Til nr. 3

Den foreslåede bestemmelse til § 23 a er ny.

Det følger af den foreslåede § 23 a, stk. 1, at energi-, forsynings- og klimaministeren vil kunne fastsætte regler for gasforsyningskriser til anvendelse og gennemførelse af dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til oprettelse af gasforsyningssikkerhed inden for de i bestemmelsen nærmere angivne områder.

Det følger af det foreslåede *stk. 1, nr. 1*, at ministeren vil kunne udstede regler om fastsættelse af og inddeling af beskyttede kundegrupper.

Efter gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 2, nr. 5 og nr. 6, fastlægges, at beskyttelse i en national eller solidaritetskrise omfatter privatkunder (husholdninger). Dertil kan medlemsstaterne fastsætte regler om beskyttelse af andre kunder i såvel en national krise som i en solidaritetskrise.

Bestemmelsen indebærer, at ministeren inden for disse regler kan fastsætte omfanget af beskyttelsen i en gasforsyningskrise. Samtidigt skal der for en solidaritetskrise fastsættes regler om solidaritetsbeskyttede kunder, der modtager varme gennem et solidaritetsbeskyttet kollektivt fjernvarmeværk.

Der har efter gældende ret været fastsat det højst mulige beskyttelsesniveau af »beskyttede kunder« i en national krise efter forordning 994/2010. Det er fortsat hensigten at fortsætte denne praksis, ligesom det er hensigten at fastsætte et højt beskyttelsesniveau i en solidaritetskrise.

Efter gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 2, nr. 2, jf. artikel 2, nr. 24 i gasdirektivet, omfatter begrebet »kunder« grossister, en endelig kunde (herunder gasfyrede kollektive fjernvarmeanlæg) der køber naturgas, samt naturgasvirksomheder der køber gas. Beskyttelsesomfanget skal fastsættes ud fra denne definition.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for metoder med henblik på nærmere inddelingen af kunder i de forskellige beskyttelseskategorier. Med gasforsyningssikkerhedsforordningens definition af solidaritetsbeskyttede kunder, er der indført en beskyttelseskategori, som kræver en anden metode til inddeling af kunder end selskabets årligt anvendte antal kubikmeter gas. Det er hensigten, at inddelingen eksempelvis fastsættes med udgangspunkt i branchekoder eller ud fra andre kriterier.

Det følger af den foreslåede *stk. 1, nr. 2*, at ministeren vil kunne udstede regler om selskabers udarbejdelse, opbevaring og videresendelse af oplysninger om kundegruppernes beskyttelse og deres gasforbrug

Bestemmelsen indebærer, at ministeren kan udstede regler om, at gasdistributionsselskaber, transmissionsselskaber og gasfyrede kollektive fjernvarmeanlæg skal udarbejde og opbevare lister over deres kunder på baggrund af de regler, ministeren bemyndiges til at udstede i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, nr. 1, jf. ovenfor, således at det for hver kunde på grundlag af kundens branchekode el. lign. Anføres, om denne er en »beskyttet kunde«, jf. gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 2, nr. 5, en »solidaritetsbeskyttet kunde«, jf. gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 2, nr. 6, eller modsætningsvist er en ikkebeskyttet kunde. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om jævnlig opdatering af listerne, f.eks. en gang årligt, samt at ministeren kan anmode om at få listerne tilsendt. Det er hensigten, at listerne kan anvendes til forudgående at meddele kunder oplysninger om beskyttelsesniveau eller til at meddele ikkebeskyttede kunder forbud mod gas eller varmeforbrug i en gasforsyningskrise.

Det vurderes, at oplysninger om kunderne, der behandles og videregives af selskaberne er omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1 litra c og e, om behandling af almindelige personoplysninger. Databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen vil i øvrigt blive taget i betragtning ved udmøntningen af bestemmelsen ved bekendtgørelse.

Det er endvidere hensigten, at ministeren bemyndiges til at udstede regler om, at selskaberne skal udarbejde og videresende oplysninger om kundegruppernes gasforbrug eller andel af gas anvendt til brændsel i en fjernvarmeforsyning. Det fremgår af gasforsynings sikkerhedsforordningens artikel 13, stk. 10, litra d, at de aftalte ordninger, der skal sikre at gas i en nødforsyningskrise til solidaritetsbeskyttede kunder skal omfatte gasmængder eller metode til fastsættelse heraf. Der vil derfor forudsætningsvist, være behov for at kunne indsamle oplysninger om de enkelte kundegrupperes gasforbrug.

Det vil i den forbindelse være mest hensigtsmæssigt, hvis det transmissionselskab, det distributionsselskab eller det gasfyrede kollektive fjernvarmeanlæg, der indsamler og videresender oplysninger beskyttelseskategorierne, tillige indsamler og videresender oplysninger om gasforbrug for hver kundekategori. Der vil være tale videregivelse af oplysninger om samlede mængder for grupperne, og dermed vil der ikke være tale om personoplysninger.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 3*, at ministeren skal kunne udstede regler om forbud til ikkebeskyttede kundegrupper mod forbrug af gas eller fjernvarme.

For at hindre uberettiget gasforbrug i nationale nødsituationer eller i en solidaritetskrise, underretter medlemsstatens kompetente myndighed de kunder, der ikke er beskyttede kunder, om, at de skal standse eller reducere deres gasforbrug uden at skabe teknisk usikre situationer (artikel 10, stk. 1,2. afsnit). Endvidere skal der i en solidaritetskrise gives ikkesolidaritetsbeskyttede fjernvarmekunder underretning om, at de skal standse eller reducere deres varmeforbrug uden at skabe tekniske usikre situationer (præambelen nr. 40).

Der skal så vidt muligt anvendes markedsbaserede løsninger i en gasforsyningsafbrydelse, og markedets aktører skal så vidt muligt have adgang til at reagere på situationen med markedsbaserede foranstaltninger. Kun hvis de markedsbaserede foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, bør medlemsstaterne anvende ikkemarkedsbaserede foranstaltninger (artikel 11 stk. 1, litra c, og 13 stk. 5).

I en nødssituation eller solidaritetskrise, hvor der er behov for ikkemarkedsbaserede foranstaltninger for at forhindre uberettiget forbrug vil en meddelelse efter almindelige danske retsregler have karakter af, at der nedlægges forbud mod forbrug af gas.

Den foreslåede bestemmelse i § 23 a, stk. 1, nr. 3, vil således alene indebære, at bemyndigelsen til at udstede regler vedrører forbud mod forbrug af gas i en nødssituation, jf. artikel 11, stk. 1, litra c, når andre relevante markedsbaserede foranstaltninger er blevet gennemført, men dog hvor dette ikke er tilstrækkeligt til at sikring af gasforsyningen til »beskyttede kunder« og »solidaritetsbeskyttede kunder« i en solidaritetskrise, jf. artikel 13, stk. 1 og 5.

Det vil bero på de konkrete omstændigheder i nødssituationen eller solidaritetskrisen, om der vil være behov for et helt eller delvist forbud, om forbuddet skal omfatte alle ikkebeskyttede

kundegrupper, herunder om det kun skal omfatte dele af landet, og om forbuddet skal meddeles generelt eller konkret og individuelt. Det er i den forbindelse blandt andet også afgørende, at en reduktion af gasforbruget eller varmekorbruget ikke medfører tekniske usikre situationer. Det er derfor hensigten, at der skal fastsættes regler, der giver mulighed for at meddele forbud afhængigt af den konkrete situation.

Det vurderes, at nogle af de konkrete markedsbaserede løsninger bl.a. vil kunne indgå som et element i de mellemstatslige aftaler eller være afhængig af disse. Disse aftaler er endnu ikke indgået. Der kan således blive en konsekvens af sådanne aftaler, at det ikke bliver nødvendigt at fastsætte regler om forbud i visse tilfælde f.eks. overfor grossister, hvis der findes sikre løsninger.

Det følger af det foreslåede *stk. 1, nr. 4*, at ministeren kan fastsætte regler om etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise.

Medlemsstaterne skal senest den 1. december 2018 vedtage de nødvendige foranstaltninger, herunder de retlige med henblik på at sikre gennemførelsen af en kompensationsordning mellem lande, i forbindelse med en solidaritetsforpligtelse (artikel 13, stk. 8, 3. led).

Den medlemsstat, der anmoder om solidaritet skal yde en rimelig kompensation til den medlemsstat der yder solidaritet afholder. En sådan rimelig kompensation skal mindst omfatte den gas der leveres til den anmodende medlemsstats område, alle andre relevante og rimelige omkostninger, der er påløbet ved ydelse af solidaritet, herunder, hvis det er relevant, omkostninger ved sådanne foranstaltninger, der måtte være blevet fastlagt på forhånd, og godtgørelse af enhver kompensation der følger af retssager, voldgiftssager eller tilsvarende retlige skridt og forlig og de forbundne omkostninger ved sådanne sager og skridt, der involverer den medlemsstat, som yder solidaritet, over for de enheder, der er involveret i ydelsen af en sådan solidaritet. (artikel 13, stk. 8, 1. led.) .

En kompensation skal aftales mellem medlemsstaterne. En sådan aftale kan omfatte kategorier af omkostninger, som skal dækkes af en rimelig omgående kompensation, som kan omfatte erstatning for indskrænkninger i industrien og angivelse af en metode, der kan anvendes til beregning af rimelig kompensation (artikel 13, stk. 10, litra e og litra d).

Det er hensigten, at der med hjemmel i denne del af bemyndigelsesbestemmelsen skal fastsættes regler for en kompensationsordning i de tilfælde, hvor Danmark skal afgive solidaritetsgas, og hvor virksomheder i Danmark lider et tab. Det er i den forbindelse hensigten med den foreslåede bestemmelse, at energi-, forsynings- og klimaministeren skal kunne fastsætte regler for en ordning, hvormed den industri m.v., der lider et tab som følge af en sådan solidaritetskrise, modtager den relevante kompensation.

Det er endvidere hensigten med den foreslåede bestemmelse, at ministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om hvilke virksomheder, der kan ydes kompensation til og hvilke omkostninger, der kan ydes kompensation for. Ligeledes er det hensigten, at ministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om ansøgning om og betingelser for opnåelse af kompensation, om beregning og udbetaling

af kompensation, om afslag på kompensation og om revision og regnskab. Det er endvidere hensigten, at ministeren skal kunne fastsætte regler om reduktion, bortfald og tilbagebetaling af kompensation ved manglende overholdelse af bestemmelser i lov om naturgasforsyning om oplysningspligt m.v.

Bestemmelsen indebærer, at mellemstatslige aftaler om en kompensation kan udmøntes i konkrete kompensationsordninger for virksomheder m.v. der lider tab.

Til Nr. 4

Den foreslåede ændring er en konsekvens af indsættelsen af ny bestemmelse i § 30 c og er af ren lovteknisk karakter.

Til Nr. 5

Efter den gældende bestemmelse i § 30 a, stk. 1, i naturgasforsyningsloven, skal Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, der driver transmissionsvirksomhed, samt selskaber der driver transmissionsvirksomhed efter bevilling halvårligt betale et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostninger til tilsyn med Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, der driver transmissionsvirksomhed, samt selskaber der driver transmissionsvirksomhed efter bevilling efter § 30, stk. 1, i naturgasforsyningsloven. Tilsynet omfatter bl.a. tilsynet med Energinets almene beredskab og it-beredskab for naturgassektoren. Beløbet til dækning af omkostninger til tilsyn er i henhold til den gældende bestemmelse i § 30 a, stk. 3, i naturgasforsyningsloven, fastsat til 0,7 mio. kr. Dette beløb indeholder ikke finansieringen af tilsynet med det almene beredskab, der i stedet finansieres via Energistyrelsens almindelige bevilling. Beløbet på 0,7 mio. kr. reguleres årligt med satsen for det generelle pris- og lønindeks, der er fastsat Finansministeriet jf. § 30 a, stk. 3, 2. pkt.

Det følger af den foreslåede ændring af § 30 a, stk. 3, i naturgasforsyningsloven, at det samlede beløb, som Energinet halvårligt skal betale til energi-, forsynings- og klimaministeren til dækning af omkostninger til tilsyn, herunder tilsynet med Energinets almene beredskab og it-beredskab efter § 30 a, stk. 1, i naturgasforsyningsloven vil blive fastsat til 0,82 mio. kr. i stedet for 0,7 mio. kr.

Forskellen mellem det nuværende beløb i § 30 a, stk. 3, 1. pkt., i naturgasforsyningsloven, og det foreslåede beløb, udgør finansieringen af det tilsyn, Energistyrelsen fører med Energinets almene beredskabsarbejde, jf. § 15 a, stk. 4, i naturgasforsyningsloven. Forslaget indebærer, at Energistyrelsens tilsyn med Energinets almene beredskab overgår til gebyrfinansiering, med henblik på en ensretning af finansieringen af Energistyrelsens tilsyn med Energinets beredskabsarbejde, idet tilsynet med Energinets it-beredskab allerede i dag gebyrfinansieres. Beløbsændringen har derfor ikke betydning i forhold til finansieringen af it-beredskabet efter § 15 b, stk. 6, idet dette allerede er indeholdt i de 0,7 mio. kr. Finansieringen af it-beredskabet blev fastsat ved lov nr. 1755 af 27. december 2016 om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslaget § 2, nr. 2 samt afsnit 2.2, 3.2 og 4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Den foreslåede ændring er en konsekvens af indsættelsen af ny bestemmelse i § 30 c og er af ren lovteknisk karakter.

Til nr. 7

Efter den gældende bestemmelse i § 20, stk. 3, i lov om naturgasforsyning påhviler de øvrige omkostninger, som transmissions-, distributions-, lager- og forsyningselskaber har, systembrugerne, der modtager selskabets ydelser, og der sker opkrævning gennem det enkelte selskabs tariffer. Øvrige omkostninger vil eksempelvis være betaling til Energistyrelsen for det tilsyn, som Energistyrelsen fører med Energinets beredskab. Det følger af den foreslåede § 30 c, stk. 1, i naturgasforsyningsloven, at der fastsættes krav om, at Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, der driver distributions- eller lagervirksomhed, samt selskaber, der driver distributionsvirksomhed efter bevilling, halvårligt skal betale et beløb til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet til dækning af omkostninger til tilsyn med selskaberne efter regler udstedt i medfør af § 15 a, stk. 4 og § 15 b, stk. 6, i naturgasforsyningsloven. Det vil sige tilsynet med det almene beredskab og it-beredskabet hos disse virksomheder, som i dag udføres i henhold til bekendtgørelse nr. 1025 af 21. august 2007 om beredskab for naturgassektoren og bekendtgørelse nr. 425 af 1. maj 2018 om it-beredskab for el- og naturgassektorerne.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at det forventes, at energi-, forsynings- og klimaministerien med hjemmel i §§ 15 a, stk. 4, 15 b, stk. 6 og § 54 i naturgasforsyningsloven vil flytte tilsynet med naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab fra Energinet til Energistyrelsen, med virkning fra 1. juli 2019. Baggrunden herfor er, at det på baggrund af en evaluering foretaget af energi-, forsynings- og klimaministerien vurderes, at der i Energistyrelsen eksisterer et tilstrækkeligt fagligt miljø til, at Energistyrelsen på betryggende vis vil kunne varetage tilsynet med bl.a. naturgasvirksomhedernes almene beredskab og it-beredskab. Se nærmere herom i afsnit 2.2 og 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 30 c, stk. 2, 1. pkt., at energi-, forsynings- og klimaministerien bemyndiges til at fastsætte størrelsen af det i stk. 1 nævnte beløb.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet forventer, at bemyndigelsen til at fastsætte regler om størrelsen af dette beløb vil blive udmøntet på baggrund af kategoriseringen af el- og gasvirksomhederne i bekendtgørelse nr. 425 af 1. maj 2018 om it-beredskab for el- og naturgassektorerne (it-beredskabsbekendtgørelsen). Af bekendtgørelsen fremgår det, at virksomhederne i el- og naturgassektorerne inddeles af tilsynsmyndigheden i tre kategorier på baggrund af deres betydning for forsyningen på nationalt, regionalt eller lokalt niveau.

Kategoriseringen bruges til at differentiere kravene til virksomhederne i bekendtgørelsen og er dermed med til at fastlægge, hvor ofte og hvor omfattende tilsyn der skal føres med virksomhederne. Kategoriseringen af virksomhederne revideres årligt.

Kategoriseringen af el- og naturgasvirksomhederne skal dog sammenholdes med den klassificering, der foretages af virksomhedernes anlæg efter bekendtgørelse nr. 1024 af 21. august 2007 om beredskab for elsektoren og bekendtgørelsen nr. 1025 af 21. august 2007 om beredskab for naturgassektoren (bekendtgørelser om det almene beredskab). Tilsynsmyndigheden på beredskabsområdet (på nuværende tidspunkt Energinet) foretager en klassificering af anlæggene fordelt på tre klasser ud fra anlæggenes betydning for den nationale, regionale eller øvrige forsyning af henholdsvis el og naturgas. Klassificeringen af anlæg bruges ligeledes til at differentiere kravene til virksomhederne og er dermed med til at fastlægge, hvor ofte og hvor omfattende tilsyn, der skal føres med virksomhederne.

Der er som udgangspunkt en sammenhæng mellem virksomheders kategorisering efter it-beredskabsbekendtgørelsen, og den klassificering, som virksomhedernes anlæg opnår efter bekendtgørelserne om det almene beredskab. Generelt er virksomheder med klasse 1-anlæg også kategori 1-virksomheder. Der er dog et mindre antal kategori 1-virksomheder, der har et større antal klasse 1-anlæg fordelt på flere lokaliteter. Der vil derfor skulle føres et mere omfattende tilsyn med de kategori 1-virksomheder, der ejer flere klasse 1-anlæg, idet der også skal føres individuelt tilsyn med de klassificerede anlæg.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har derfor vurderet, at det er nødvendigt at tage højde for både el- og naturgasvirksomhedernes kategorisering og antallet af klassificerede anlæg, som virksomhederne ejer, når gebyret for tilsynet med det almene beredskab og it-beredskabet skal fastsættes. Det forventes derfor, at energi-, forsynings- og klimaministeren vil tage højde herfor, når ministeren udnytter sin bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om beløbets størrelse.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet således, at det i disse regler vil blive angivet, hvilke virksomheder der er i hver af de nævnte kategorier, og hvad gebyret er fastsat til. Det forventes således, at Energistyrelsen kan justere gebyrerne efter det generelle pris- og lønindeks fastsat af Finansministeriet. Det forventes endvidere, at Energistyrelsen kan justere gebyrerne, så de afspejler antallet og størrelsen af de virksomheder, der føres tilsyn med i sektorerne. Der vil således være en fuld omkostningsdækning for Energistyrelsen, hvilket betyder, at udgifterne forbundet tilsynet, modsvares af de samlede opkrævninger. Ordningen hviler dermed i sig selv. Dette vil også sikre, at princippet om proportionalitet mellem den ydelse, som virksomheden får, og det gebyr der opkræves herfor, overholdes.

Det følger endvidere af det foreslåede § 30 c, stk. 2, 2. pkt. at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af det stk. 1 nævnte beløb. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at betalingerne skal ske efter halvårige fakturaer. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at betalingerne skal ske til Energistyrelsen, som forventes at få delegeret kompetencen til at varetage opgaverne med tilsynet

med el- og gasvirksomhederne almene beredskab og it-beredskab. Det forventes, at der fastsættes regler om efterregulering af beløbet, der betales, så det sikres, at virksomhederne ikke betaler for meget eller for lidt. Det forventes, at der fastsættes regler om, hvor hurtigt virksomhederne skal indbetale beløbet efter udstedelse af fakturaen. Det forventes, at der fastsættes regler om, at der skal betales renter i medfør af renteloven, såfremt der ikke betales rettidigt.

Der henvises til bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 3 samt afsnit 2.2 og afsnit 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8.

Bestemmelsen er ny.

Det er i øvrigt efter gældende ret muligt at indgive ansøgninger, anmeldelser, indberetning m.v. til myndighederne efter lov om naturgasforsyning på papir, telefonisk, eller ved personligt fremmøde i overensstemmelse med gældende regler.

I stk. 1, 1. pkt. får energi-, forsynings-, og klimaministeren en generel bemyndigelse til at fastsætte regler om pligtsmæssig digital kommunikation inden for lov om naturgasforsyning, bestemmelser fastsat i henhold til loven samt EU-retsakter om forhold omfattet af loven. Dette betyder, at der ved bekendtgørelse kan fastsættes regler om, at borgere og virksomheder har pligt til at kommunikere digitalt med den ansvarlige myndighed efter loven om naturgasforsyning, herunder via bestemte digitale systemer, som f.eks. via almindelig e-mail ved f.eks. forespørgsler, ansøgninger, anmeldelser, indberetninger, og at svaret fra myndigheden sendes digitalt.

Bemyndigelsen indebærer, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan den digitale kommunikation skal foregå, herunder om hvornår en meddelelse anses for modtaget gennem et digitalt system. Det vil være relevant i tilfælde, hvor der er endelige frister for kontakten til myndigheden, f.eks. ved ansøgning, klage eller lignende.

De ansvarlige myndigheder er de myndigheder, som er tillagt kompetencer efter lov om naturgasforsyning. Det er i første omgang energi-, forsynings- og klimaministeren og Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Endvidere er det Energistyrelsen, som i medfør af bekendtgørelse nr. 1090 af 25. september 2017 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser har fået tillagt en række af ministerens kompetencer efter lov om naturgasforsyning.

Endvidere omfattes kommunikation til og fra Energiklagenævnet. Energiklagenævnet hører under Erhvervsministeriet, jf. kongelig resolution af 8. juni 2016. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter derfor regler for Energiklagenævnet efter nærmere forhandling med erhvervsministeren. Endvidere omfattes kommunikation til og fra Forsyningstilsynet, i det omfang ministeren fastsætter regler om kommunikation med tilsynet.

Energi-, forsynings- og klimaministeren kan anvende bestemmelsen i *stk. 1, 2. pkt.* til at fastsætte regler om pligtsmæssig brug af selvbetjeningsløsninger i ansøgningssager m.v. inden for lov om

naturgasforsynings område. Der henvises nærmere til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.5 om baggrunden for bestemmelsen.

Med digitalt system menes, at der kan laves regler om brug af bestemte digitale systemer, herunder selvbetjeningsløsninger, særlige digitale formater, digital signatur eller lignende.

Energi-, forsynings- og klimaministeren kan dog, efter *stk. 1, 2. pkt.*, fritage fra kravet om obligatorisk digital kommunikation, herunder ved selvbetjeningsløsninger.

Det bemærkes dog, at en fritagelse fra tilslutning til Digital Post fra offentlige afsendere adskiller sig fra fritagelse fra en konkret digital selvbetjeningsløsning. Fritagelse fra Digital Post giver ikke adgang til en generel fritagelse fra digitale selvhjælpsløsninger. Fritagelse fra brug af en digital selvhjælpsløsning er en konkret afgørelse i det enkelte tilfælde.

Hvis den enkelte offentlige myndighed i det konkrete tilfælde vurderer, at der foreligger særlige forhold, der gør, at visse borgere eller virksomheder ikke kan anvende den digitale selvhjælpsløsning, skal myndigheden anvise, hvordan borgere eller virksomheder i stedet skal indgive en ansøgning, anmeldelse m.v.

Særlige forhold kan for eksempel være særlige handicap, manglende digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, sprogvanskeligheder m.v., der gør at borgere og virksomheder ikke kan ansøge digitalt.

Det følger af det EU-retlige effektivitetsprincip, at medlemsstaterne i deres nationale lovgivning ikke må fastsætte regler, der i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der følger af EU-retten.

I de tilfælde, hvor der f.eks. stilles krav om anvendelse af en dansk digital signatur, og det vurderes at være i strid med EU-retten vil udenlandske virksomheder og borgere blive undtaget fra at kommunikere digitalt med de danske myndigheder.

I det foreslåede *stk. 2.* fastsættes det, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem.

En digital meddelelse er kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden dvs. når myndigheden har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår myndigheden gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for en myndighed på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En ansøgning, anmeldelse, indberetning mv., der er tilgængelig i myndighedens system eksempelvis kl. 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder i myndigheden, og gør sig bekendt med meddelelsen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening

præcist registreres, hvornår en ansøgning, anmeldelse, indberetning mv. er kommet frem. Hvorvidt fremkomsten er rettidig, må bedømmes efter de gældende forvaltningsretlige regler og eventuelle tidsfrister fastsat i eller i medfør af særlovgivningen. I de tilfælde, hvor myndigheden har behov for at gøre sig bekendt med en meddelelse inden et bestemt tidspunkt, må der fastsættes en tidsfrist, der indeholder såvel dato som et præcist klokkeslet for, hvornår anmeldelsen skal være indgivet for at være kommet frem rettidigt.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme borgerne til skade, at en ansøgning eller indberetning mv. modtages efter fristens udløb, hvis det skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

En sådan bestemmelse er blandt andet relevant i forhold til ansøgningsfrister og forældelse m.v. Der bør fra myndighedens side udvises fleksibilitet i forhold til at udsætte frister en rimelig tid, hvis it-problemerne opstår tæt på fristen for indgivelse af en meddelelse.

Den offentlige myndighed vil, som tilfældet er i dag, skulle sikre, at ansøgning, anmeldelse, indberetning eller lignende, der indgives til en forkert myndighed, henvises til rette myndighed, jf. forvaltningslovens regler herom. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4 om baggrunden for bestemmelsen.

Til nr. 9

Det fremgår af den gældende § 49, stk. 1, *nr. 1*, i lov om naturgasforsyning, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der driver distributions-, transmissions-, lager-, LNG- og forsyningspligtig virksomhed efter §§ 10 og 24 uden bevilling.

Det foreslås at »og« i § 49, stk. 1, nr. 1 ændres til »eller«.

Den foreslåede ændring er en præcisering af den hidtidige retstilstand, og der er med den foreslåede ændring ikke tilsigtet materielle ændringer.

Den foreslåede ændring indebærer, at det klart fremgår, at hensigten med bestemmelsen er, at der kan straffes ved overtrædelse af hver enkelt af de angivne bestemmelser.

Til nr. 10.

Det fremgår af gældende bestemmelse i § 49, *stk. 2*, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder bestemmelserne i Europaparlamentets og Rådets forordning om betingelser for adgang til naturgastransmissionsnet.

Det følger af den foreslåede ændring af bestemmelsen i § 49, *stk. 2*, for overtrædelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden, ligeledes vil kunne straffes med bøde.

Medlemsstaterne er generelt forpligtet til at medvirke til en effektiv håndhævelse af forordninger, hvilket bl.a. kan ske gennem fastsættelse af supplerende nationale bestemmelser om sanktioner. Med den foreslåede ændring sikres dels en effektiv gennemførelse af gasforsyningssikkerhedsforordningen generelt, herunder artikel 14, stk. 1, om naturgasvirksomheders pligt til at give oplysninger i en gaskrise om f.eks. daglige prognose for gasefterspørgsel, gasstrømme og periode udtrykt i dage, i hvilken det forventes, at gasforsyningen til beskyttede kunder kan sikres. Dels sikres en opfyldelse af eksplicite krav til medlemsstaterne i forordningens artikel 14, stk. 10, i gasforsyningssikkerhedsforordningen, hvorefter medlemsstaterne senest den 2. maj 2019 skal fastlægge regler om sanktioner for naturgasforsyningssikkerhedernes overtrædelse af artikel 14, stk. 6 og stk. 7, der vedrører virksomhedernes udveksling af oplysninger om gaskontrakter og evt. selve gaskontrakten.

Endvidere følger det af den foreslåede ændring af § 49, stk. 2, at ordlyden " overtrædelse af bestemmelserne" ændres til " overtrædelse af bestemmelser". Dette er alene en lovteknisk præcisering, der ikke tilsigter materielle ændringer.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.2

Til nr. 11.

Bestemmelsen er ny.

Den følger af den foreslåede bestemmelse i § 49, stk. 3, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) straffeansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Den foreslåede bestemmelse i § 49, stk. 3, vil medføre, at der for overtrædelse af § 49, stk. 1 og stk. 2. kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Bestemmelsen indebærer således at juridiske personer nu kan pålægges et strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af bestemmelserne i § 49, stk. 1 og stk. 2, hvilket svarer til tilsvarende bestemmelser i lov om varmforsyning og lov om fremme af vedvarende energi samt øvrige straffebestemmelser i kapitel 10, i lov om naturgasforsyning, hvilket omfatter §§ 49a.- 50.

Med bestemmelsen bringes retstilstanden derved i overensstemmelse med retstilstanden for tilsvarende retsområder.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2019. Dog foreslås det at § 1, nr. 5, træder i kraft den 1. juni 2019. Det skyldes, at der i juni 2019 skal afholdes valg af medarbejderrepræsentanter til Energinets bestyrelse.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov